

HINDENBURGOVE ČETE SO DOSPELE DO DVINE. PRIJATELJSTVO MED TURŠKO IN BOLGARSKO.

RUSI SE ŠE VEDNO UMIKAJO. — POVELJNIK SEVERNE RUSKE ARMADE JE REKEL, DA PETROGRADA NI MOGOČE ZAVZETI. — SITUACIJA NA GALIPLISU. — ESSAD PAŠA SE NAMERAVA PROKLAMIRATI ALBANSKEGA KNEZA. — GROZNE RAZMERE V CARIGRADU. — TURKI NE BODO MOGLI DOLGO BRANITI DARDANEL. — LJUDSTVO ZAHTEVA, DA NAJ VLADA TAKOJ PREKINE VSE ZVEZE Z NEMČIJO. — NEMŠKI VOJAŠKI ATAŠEJ ODPOKLICAN.

Nemški poročilo.
Berlin, Nemčija, 13. septembra. — Uradno nemško poročilo o bojih na vzhodnem bojišču se glasi: Med Friedrichstadtom in med Jakobstadtom smo poglani na več mestih sovražnika proti reki Dvini. Naše čete so na več mestih dospele do železniške proge, ki vodi od Vilne proti Dvinski in Petrogradu.

Ob reki Njemen se ni ni ničesar posebnega prigodilo. Armada bavarskega princa Leopolda zasleduje sovražnika, ki se na celi črti umika.

Nemški vojski so južno od Tarnopola odbili več močnih ruskih napadov in vjeli par sto mož.

Londonko poročilo.

London, Anglija, 13. septembra. — Na vzhodnem bojišču si Nemci in Avstrijci na vse načine prizadevajo združiti glavno silo ruske armade in dospeti v Petrograd. Če se jim bo to posrečilo, bo pokazala bodočnost.

Bavarski princ Leopold prodira proti Skidelu, general Hindenburg operira na severni, na jugu pa general Mackensen.

General Ruski, poveljnik ruske severne armade, je izjavil da ni mogoče, da bi zavzela zavezniška Petrograd. Glavne ruske operacije se bodo začele pozimi. Sedaj se Rusi samo zatvegajo umikajo, da bi ne izgubili preveč vojakov in ker se jim zdi škoda municije.

Dunajska vest.

Dunaj, Avstrija, 13. septembra. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

Na vzhodni galitski fronti se boji še vedno nadaljujejo. Pri Sereutu se je moralo umakniti več močnih sovražniških kolon.

Pri Tarnopolu se je vršila vroča bitka, v kateri smo bili mi značkovale.

Vzhodno od Dubna so dospele naše čete do železniške proge, ki vodi od Dubna proti Rovnu.

Pri zavzetju litavske vasi Szuraty so vjeli Avstrijci devet častnikov in več kot tisoč ruskih vojakov.

Dober uspeh.

London, Anglija, 13. septembra. — Armada generala Hindenburga, ki stoji že od začetka vojne v ofenzivi, se je približala železniški progi Vilna-Dvinsk-Petrograd.

Ta železniška proga je bila iz zavzetja Varšave, glavni cilj avstrijske in nemške armade.

Rusom ne bo preostajalo drugega, kakor umakniti se še bolj proti vzhodu.

Obupni boji.

Berlin, Nemčija, 13. septembra. — Vojni poročevalci nekega berlinskega lista pravi, da se Rusi izvanredno hrabro bore in da so najbrže dobili povelje, na vsak način ostati v svojih sedanjih postojankah. Pri Tarnopolu so dobili Rusi precejšnja ojačenja.

9. septembra so se morali umakniti preko reke Sereth.

10. septembra so vprizorili zopet splošen napad. Na nekaterih mestih se jim je posrečilo dospeti v neposredno bližino nemških in avstrijskih postojank, toda naleteli so na tak odpor, da so se morali umakniti.

Ruski begunci.

London, Anglija, 13. septembra. — Tukajšnja Reuterjeva agencija je dobila od svojega poročevalca v Minsku poročilo, da so pobegnili skoraj vsi prebivalci ruske gubernije Grodno. Sedaj poskušajo do-

speti do Baranoviča, odkoder vodijo železnice proti Vilni, Rovnu in Minsku.

Rusi se umikajo.

Petrograd, Rusija, 13. sept. — Danes zvečer je bilo izdano uradno poročilo, da je zavzel sovražnik del železniške proge Vilna-Dvinsk. Rusi so se morali pri Vilni umakniti, ker se niso mogli ustavljati silni sovražniški premoči. 14 milj severozapadno od Friedrichstadta se vrše vroči artilerijski spopadi.

Izpred Dardanel.

Berlin, Nemčija, 13. septembra. — Turški generalni štab naznanja: Naša artilerija je včeraj razdejala pri Anaforti več sovražniških voz za municijo in tako uspešno bombardirala strelne järke, da so se morali Francozi in Angleži na več mestih umakniti.

Pri Sed-il-Bahru sta obstreljevali dve sovražniški križarki naše postojanke. Škoda, ki sta ju napravili, je le malenkostna. — Pri Avi Burnu se ni ničesar posebnega pripetilo.

Strašne razmere v Carigradu.

Atene, Grška, 13. septembra. — Neki tukajšnji Amerikaneec je dobil od svojega prijatelja v Carigradu pismo, v katerem mu naznanja, da je položaj Turkov naravnost obupen. Njihove izgube na Galipolisu so bile tako velike, da se ne bodo mogli dolgi vzdržati.

Turški generalni štab je obvestil nemško vlado, da bodo Turki le še nekaj dni branili Dardanele. Če do 25. septembra ne dobijo zadostnih ojačenj, se bodo morali udati. Prijateljstvo, ki je vladalo med Enver pašo, Talaat bejem in Bedri bejem se je precej ohladilo. Ljudstvo zahteva, da naj se takoj sklene mir, in naj se prekine vse zveze z Nemčijo.

V Carigradu ni nobenega lesa, nobenega petroleja, pa tudi živili bo kmalo zmanjkalo.

Londonko poročilo.

London, Anglija, 13. septembra. — Dopsnik Reuterjeve agencije je doznal iz zanesljivega vira, da vlada v Carigradu popolna anarhija in da se je bati vsak hip revolucije.

Notranji minister se je posvetoval včeraj z Enver pašo. O čemu sta razpravljala ni znano. Bivši mornariški minister Džemal paša bo baže odšel v Arabijo in bo skušal pridobiti zase vse odtonde sejkke.

Nemški podmorski čoln.

London, Anglija, 13. septembra. — Časopis "Morning Post" je dobil iz Petrograda sledeče poročilo: Ruski stražniki na polotoku Kerč so opazili v neposredni bližini obali neki podmorski čoln, ki je bil nemškega tipa. Predno se je umaknil, je izstrelil dvoje torpedov, ki pa nista napravila nobene škode. Naše bojne ladije so ga skoraj celo popoldne zasledovale, pa ga niso mogle dobiti.

Načrti Essad paše.

Rim, Italija, 12. septembra. — Iz Skadra poročajo, da prodira bivši proviziorni predsednik Albanije, Essad paša, proti Muriditomu in da skoraj nikjer ni naletel na noben odpor. Kakorhitro bo premagal ta rod, se bo postavil na čelo Albanije in se bo proklamiral za kneza.

Ruski letalec.

Berlin, Nemčija, 13. septembra. — Nad nemškim brodomjem, ki se nahaja pred Vindavo, se je poja-

vilo včeraj več ruskih zrakoplovec, ki so metali bombe na nemške bojne ladje. Proti večeru so Nemci izstrelili neki ruski zrakoplov.

Stališče balkanskih držav.
Sofija, Bolgarsko, 13. sept. — Tukaj se uradno dementira poročilo, da so zastopniki četveročveze stavili bolgarski vladi nekaj novih predlogov. Zavezniki si še vedno prizadevajo pregovoriti Srbijo, da bi odstopila Bolgarom zahtevano ozemlje.

Nov nemški vojaški atašej.
Sofija, Bolgarsko, 13. sept. — Nemška vlada je odpoklicala tukajšnjega svojega vojaškega atašēja. Njegov naslednik bo general pl. Lossov, ki je bil prej prideljen poslanstvu. — Baron Goltz pravi, da je prostovoljno odstopil.

Macedonska legija vpoklicana.
Sofija, Bolgarsko, 13. sept. — Bolgarska vlada je poklicala macedonsko legijo pod orožje. Moštvo se bo vadilo 45 dni.

Grška.

Sofija, Bolgarsko, 13. sept. — Tukajšnji vladni krogi so mnenja, da bo stala Grška v vsaki zadevi na strani Srbije in če bo treba, tudi udarila na Bolgarsko.

Grška hoče imeti s Srbijo skupno mejo, češ, da to določa neka stara pogodba. Kakorhitro bodo nastale na Balkanu homotije, si bosta Grška in Srbija razdelili Macedonijo.

Bolgarska in Turška.

London, Anglija, 13. septembra. — Sedaj je jasno, da je zavladal med Bolgarsko in Turško popolni sporazum. Bolgarski ministrski predsednik Radoslavov je namreč v apelu na Armence izjavil, da obstoje med Sofijo in Carigradom zelo prijateljski odnosi.

Po Balkanu in Italiji krožijo govorice, da namerava Avstrija navali na Srbijo in poslati skozi njeno ozemlje veliko množino vojakov na Galipolis.

Razprave v Washingtonu.

Nemški poslanik v Washingtonu se posvetoval z državnim tajnikom Lansingom

Washington, D. C., 13. sept. — V konferenci z nemškim poslanikom je razpravjal danes državni tajnik Lansing vprašanje o jevanja s podmorskimi čolni, ki je postalo vsled slučajja "Arabica" zopet akutno.

Nemški poslanik je ponovil svoja zagotovila, da hoče nemška vlada vstrajati pri dogovoru, da ne bo torpedirala potniških parnikov brez svarila. Lansing pa je dal izraza upanju, da bo nemška vlada odredila vse potrebno, da se zadosti tej obljubi po besedah in duhu.

Vsled te konference je zopet zavladalo optimistično razpoloženje v vladnih krogih ter se upa, da bo mogoče mirnim potom poravnati spor. Poslanik Bernstorff bo predložil svoji vladi poročilo glede konference.

Državni tajnik je predložil danes predsedniku Wilsonu izjavo Nemčije glede napada na parnik "Orduna". Nemčija izjavlja, da je kršil poveljnik podmorskega čolna dobljena navodila. V opravilo pa je navedel, da ni mogel vsled slabega vremena spoznati, kakve vrste parnik ima pred seboj ter da tudi ni vedel, da je potniški parnik.

Parnik "Orduna" je bil napaden dne 6. julija, ko se je nahajal na poti iz Liverpoola v New York. Torpedo je šel par črvelj od parnika, naker je podmorski čoln zasledoval "Orduno" ter jo obstreljeval, dokler ni bil parnik tako daleč, da ga niso več zdale krogle.

Delovanje belgijske armade.

Havre, Francija, 13. septembra. — Belgijka vlada je izdala danes poročilo o aktivnosti belgijske armade. V poročilu se glasi, da se je ob celi fronti vršilo obstreljevanje. Belgijka artilerija je razpršila v bližini Diegraachten ob Yseri nemške čete, ki so bile zaposlene pri kovanju utrdb.

Z zapadnih bojišč. Fronta neizpremenjena.

Nemški topovi so izstrelili iz zraka dva francoska aeroplana. — Nočni boji med zakopi.

ARTILERIJSKA BITKA.

V Franciji se je vršila artilerijska bitka, tekmo koje se je izstrelilo 2,000,000 projektilov.

Berlin, Nemčija, 13. septembra. — Danes je nemško armadno vodstvo sporočilo, da je položaj na zapadni fronti skoro neizpremenjen. Nemški topovi so izstrelili iz zraka dva sovražna aeroplana. V prvem slučaju so bili avijatiki ubiti, dočim je padla posadka drugega aeroplana v jetništvo.

Prvi aeroplan se je izstrelilo iz zraka nad gozdovi pri Montfanccon, severozapadno od Verduna. Pilot in opozovalec sta našla smrt. Drugi aeroplan je prisililo v bližini Courtrai, da je pristal.

Nočni boji med zakopi.

Paris, Francija, 13. septembra. — V današnjem oficijelnem poročilu se glasi, da so se vršili boji z ročnimi granatami v okolici deželne ceste Bethune-Arras. Ti boji so se odigravali tekmo noči. Severno od Souchez postaje so Francozi z lahkoto odbili neki nemški naskok. Artilerija je bila aktivna na obeh straneh.

Južno od Somme, v bližini Faye, se brez prestanka nadaljuje z minskimi operacijami. Izvajalo se je ostre artilerijske dvo-boje v distriktu Armancourt. V Champagne so skoro neprestano divjali artilerijski spopadi.

Na lotarinški fronti so namerile francoske baterije uspešen ogenj na nemške pozicije in utrjene postojanke v bližini Embermeuil, Lientrey in Amceuvillers. Oddelke nemških čet, ki so zapustili zakope ter se približali francoskim oviram iz bodoče žice, se je razkropilo z uspešnim ognjem francoske infanterije.

Letalci obstreljevali Trier.

V današnjem večernem poročilu poroča vlada, da je vrgel oddelek 19 aeroplanov danes zjutraj bombe na mesto Trier. Poškodovana je bila železniška postaja ter narodna banka.

Isti letalci so vprizorili popolne, potem ko so se vrnili k francoskim postojankam, nov polet ter vrgli 58 bomb na železniško postajo v Domsay Baroneur.

Vojaške operacije na fronti so obstajale povečini iz artilerijskih dvobojev.

2,000,000 projektilov.

Glasm cenitve, katero se je objavilo danes, se je izstrelilo v zadnjih 15 dnevih na francosko-belgijski fronti kakih 2,000,000 projektilov, in sicer v največji artilerijski bitki, kar jih je kdaj videl svet. Glede te bitke poroča francosko armadno vodstvo v posebnem poročilu, katero se je objavilo poleg dnevnega. V poročilu pravi vlada, da je imelo to metodično obstreljevanje, s katerim se je hotelo vznemirjati sovražnika, razdejati njegove utrdbe in preprečiti formacije, kaj dobre uspehe. Posebno se je zgodilo to v Artois distriktu, kjer se je resno poškodovale nemške naprave.

Delovanje belgijske armade.

Havre, Francija, 13. septembra. — Belgijka vlada je izdala danes poročilo o aktivnosti belgijske armade. V poročilu se glasi, da se je ob celi fronti vršilo obstreljevanje. Belgijka artilerija je razpršila v bližini Diegraachten ob Yseri nemške čete, ki so bile zaposlene pri kovanju utrdb.

Dnevne izgube Angležev.

London, Anglija, 13. sept. — V danes objavljenem seznamu izgub enega dneva se navaja imena enajstih ubitih častnikov in 29 ranjenih. Med moštvo je bilo ubitih 432 mož, ranjenih pa 1815.

Dumba se pripravlja na odhod proti domu.

Odretil je vse potrebno, da opusti svoje poletno bivališče v Lenox, Mass.

RAZLIČNA NAZIRANJA.

Na Dunaju so različnega mnenja glede korakov, katere je zapolcel dr. Dumba.

Ženeva, Švica, 13. septembra. — Dunajski listi razpravljajo v zahtevi vlade Združenih držav, da se odpokliče poslanika dr. Dumbo v dolgih člankih, iz katerih je razvidno, da so mnenja glede postopanja poslanika zelo deljena.

Na strani ministra za zunanje zadeve, barona Buriana, stoječi politiki so očividno mnenja, da je nastopal dr. Dumba pod uplivom nemškega poslanika, ne da bi imel za to kako naročilo ali navodilo od strani avstrijske vlade.

Na drugi strani pa se zagotavlja, da je avstrijski cesar neprijetno dirjen vspricho zahteve Zdr. držav in da je mnenje, da so proti dr. Dumbi dvignjene pritožbe neupravičene.

Ogrski državniki so mnenja da je storil Dumba le svojo dolžnost, če je skušal preprečiti dobavo municije za zaveznike.

Nediplomatično, a upravičeno postopanje.

London, Anglija, 13. sept. — V "Vossische Zeitung" razpravlja Georg Bernhard slučaj poslanika dr. Dumbe. On pravi, da je bila pot, katero je ubral avstrijski poslanik, morda nediplomatična, da pa ostane odprto vprašanje, če je bil po mednarodnem pravu upravičen do takega postopanja.

Nato izvaja Bernhard, da si je pridobil poslanik velike zasluge s tem, da je opozoril na slabe delavske razmere v municijskih tovarnah. Poslanik pa ni bil le upravičen, temveč je bila celo njegova dolžnost, če je avstrijske in ogrske podnike opozoril na njih kaznjivo (!) in nevedno (!) počenjanje. Konečno daje Bernhard izraza upanju, da ne bodo nastale resne komplikacije iz te zadeve.

Dumba se pripravlja.

Lenox, Mass., 13. septembra. — Poslanik Dumba je odredil vse potrebno, da opusti svoje tukajšnje poletno bivališče. V uradu poslanništva se je izjavilo, da ni še gotova formalna izjava glede te zadeve. Tako izjavo se bo objavilo šele tedaj, ko bodo prišla z Dunaja tozadevna navodila.

Poročevalec Archibald.

Washington, D. C., 13. sept. — Agenti justičnega departamenta bodo takoj vzeli v svojo oskrbo James F. Archibald, ameriškega poročevalca, ki je nesel pisma dr. Dumbe in katerega so Angleži ujeli. Archibald bo ostal pod nadzorstvom, a se izjavlja, da to še ne pomeni aretacije.

Sodnijsko zasledovanje je odvisno od tega, v koliko bo mogoče najti dokaze, da mu je bila znana vsebina dokumentov, katere je hotel prevesti na Dunaj in v Berlin. Archibald zatrjuje, da ni vedel, kaj so vsebovale listine in dasiravno je iz izjav, katere je dal dr. Dumba državnemu tajniku Lansingu, deloma razvidno, da je bila Archibald znana vsebina dokumentov, je vendar nemogoče pozvati dr. Dumbo kot pričjo proti Archibaldu.

Državni departament ni dobil dosedaj še nobenega poročila od ameriškega poslanika na Dunaju, Penfielda, glede njegove zahteve, da se odpokliče avstrijskega poslanika.

Pomanjkanje premoega na Špan-skem.

Washington, D. C., 13. sept. — Pomanjkanje premoega na Špan-skem je doseglo tako višino, da je vsled tega industrija resno ogrožena. Tozadevno poročilo je poslal ameriški poslanik Willard.

Situacija v Mehiki. Spopadi na meji.

Mehiški banditi so presenetili ameriško patroljo. — Mehikanci so se morali umakniti.

IZJAVA POLKOVNIKA.

Banditi so napadli ameriškega pismonošo. — Veliko razburjenje. — Panameriška konferenca.

Brownsville, Tex., 13. sept. — V bližini Los Indiosa, petnajet milj od tukaj je zajtrkovala ameriška kavalerijska patrolja, kateri je poveljeval O'Brien. Naenkrat je obkolilo patroljo štirideset dobrooboroženih banditov. Po polurnem boju so se Mehikanci umaknili. Svoje ranjene in mrtve so odvlekli seboj. — Na ameriški strani je padel en vojak, štiri so bili pa ranjeni.

Polkovnik Bullard, poveljnik obmejnih patrolj, je obvestil Carranzovega poveljnika v Matamoras, da bo strogo postopal z vsakim Carranzovim vojakom, ki bo z mehiškimi banditi vred prekoručil ameriško mejo.

Glede bitke, ki se je vršila danes zjutraj, je rekel: Mi smo se klaviti po temi. Mehikanci, ki izvrstno poznajo teren, so dobro vedeli, kje se nahajamo. Priplazili so se do nas in nas napadli. To so storili seveda samo zategadelj, ker so bili v veliki premoči. Za svojo predrznost so dobili zaslužen plačilo.

Pri Dalfini, 50 milj severno od tukaj, je napadlo 20 banditov nekega ameriškega pismonošo. Zadeli sta ga dve kroglji, kljub temu pa je imel še toliko moči, da se je skrtil v grmovje.

Med prebivalstvom vlada silno razburjenje.

Washington, D. C., 13. sept. — Panameriška konferenca se bo začela najbrže že v sredo. Konferenci bo prisostvoval tudi senor Naon, braziljski poslanik. Državni tajnik še sedaj ne ve, kaj bi bilo storiti, da bi zavladale v Mehiki normalne razmere. Nekateri njegovi svetovalci pravijo, da bi bilo najboljšje, če bi Združene države pripoznale Carranza kot vrhovnega šefa v Mehiki. Carranza je trgoglav in ne bo odjenjal prej, dokler se mu ne izpolni ta želja.

Državni departament je dobil danes poročilo, da je dal general Vila ustreliti svojega bivšega generala Urbina.

Pomorska bitka.

V Jadranskem morju se je vršila pomorska bitka med Avstrijci in Italijani.

Rim, Italija, 13. septembra. — Pretekli četrtek se je vršila v Jadranskem morju bitka med avstrijskimi in italijanskimi bojnimi ladjami. Francoski podmorski čoln "Papin", ki se je vdeležil boja, je torpediral neki avstrijski podmorski čoln, ki je bil precej poškodovan. Glasm poročila italijanskega mornariškega ministra se je vdeležilo boja, ki se je vršil v bližini rta Planka, večje število avstrijskih torpednih čolnov.

Posledica Dumbove zarote.

Norfolk, Va., 13. septembra. — Ravnatelj Hope Well tvornice, Du Pont naprav so odpustili danes iz službe 300 ogrskih in turških delavcev, ker se boje zarote, potom katere bi se skušalo preprečiti odposiljanje municije v Rusijo in Francijo.

Du Pont naprave imajo velika naročila za Rusijo ter se nočejo izpostaviti nobeni nevarnosti, da bi jih pristaši Nemčije in Avstrije spravili v zadrege. V vseh Du Pont napravah se je odpustilo vse Nemce, Avstrijce in Turke. V Hope Well napravah je zaposlenih 10,000 inozemskih delavcev, povečini Italijanov in Grkov.

Napadi Zeppelinov postajajo številnejši.

Nemci so vprizorili na en dan dva napada iz zraka na iztočno obal Anglije.

ŠESTI NAPAD V TEDNU.

Podadmiral Scott je bil imenovan branilec Londona proti napadom Zeppelinov.

London, Anglija, 13. sept. — Nemški Zeppolini so se včeraj zvečer zopet pojavili nad angleško iztočno obalo, potem ko so v soboto ponoči izvedli napad, ki pa ni imel nobenih resnih posledic.

Temu napadu je sledila ataka nekega nemškega aeroplana, ki se je pojavil danes popoldne na angleški iztočni obali.

Tudi včerajšnji napad je bil brez vsakega pomena. V nekem oficijelnem poročilu se glasi, da so metali Zeppolini bombe, da pa ni bilo zaznamovati nikakih izgub na človeških življenjih. Povzročena škoda se omejuje na razdejanje par brzojavnih žic.

Neki nemški aeroplan je vrgel danes več bomb na par krajev na obali Kenta, južno od Londona. Štiri osebe so bile ranjene, aeroplan pa so pregnali mornariški zrakoplovci. To je že drugi zračni napad v enem dnevu ter šesti tekomo enega tedna.

Takoj po objavi ponovnega zračnega napada je objavil tiskovni urad imenovanje podadmirala Scotta poveljnikom obrambne službe proti zračnim napadom na London.

"Globe" zahteva uspešna protisredstva. Kot taka priporoča, da se za vsak neutrjen kraj v Angliji, katerega se napade, vprizori na dvanajst nemških krajev. Za vsako izgubljeno človeško življenje in vsako poškodovano poslopje pa hoče dvigniti "Globe" pri premožnih Nemcih visok tribut. Take odredbe bi izvrstno učinkovale.

Velik hotel pogorel.

Požar je razdejal včeraj Mansion hotel v Manitou v Colorado Springs, ki je bil vreden \$1,000,000.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljate v Avstrije bodemo sprejemali kljub vojni s Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljate ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa pošlje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovni razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno preostavlja, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter pri lokite nastančni Vaš naslov in ome osebe, kateri se ima izplačati.

Časopis

K.	\$	K.	\$
5....			

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. Lubor Niederle.

(Nadaljevanje)

Razmerje kmečkega prebivalstva in meščanskega nam kaže v poljskem kraju ruske države največji odstotek ljudi, ki stanujejo v mestih, to je 22.1 odst. Drugače je bilo tu plemenitašev in činovnikov 1.9 odst., duhovščine 0.8 odst., grajanov in kucev 0.14 odst., meščanov 23.5 odst. in kmetov 72.98 odst. Razmerje teh slojev samo pri Poljakih (toda po statistiki cele države) je bilo: 5.19:0.04:0.10:15.28:77.669 odst. Pri avstrijskih Poljakih pride na kmečki stan 65.6 odst., na obrt 14.8 odst., na trgovino 11.2 odst. in na javne poklice 8.4 odstotkov.

Kar se tiče vseobne ljudske omike, morajo Poljaki še marsikaj dobiti. In to ne samo v Rusiji in na Pruskem, kjer jim je to sistematično branil vladin pritisk, ampak tudi tam, kjer že dalje časa uživajo popolno svobodo in prostost v svojem kulturnem razvoju, to je v Galiciji. Tudi tu je našla zadnja statistika pri Poljakih še 40.8 odst. analfabetov. Drugače pa se mora priznati, da Poljaki v Rusiji (posebno polske žene) vključ vsem pritiskom od vladne strani stojijo, kar se tiče omike, višje nego Rusi. Pri Rusih smo našli poprečno pismenih mož 29.58 odst. in žen 9.34 odst.; Poljaki pa pridejo v primeri s temi do števil 34.78 odst. in 29.40 odstotkov.

4. Diferenciacija. Tudi pri Poljakih opažamo precej napredujočo notranjo diferenciacijo, dasi še ni prišla do one stopnje kakor pri Rusih in ne daje prilike za delitev poljskega naroda na več narodov. Sicer bo treba tu še bolj nego tam obdelati vse to vprašanje in bolj znanstveno utemeljiti razločke in vrste poljskih plemen. Gradiva je mnogo zbrana, posebno folklorističnega, glavno od Oskarija Kolberga, v novejšem času od J. Karłowicza in od drugih v "Wisli", antropologičnega od J. Majerja, Iz. Koperniekega, J. Talko-Hryniewiczza, Vl. Olechnowicza, L. Rutkowski, A. Zakrzewskiego in dr.; po jezikovni strani delujejo v novejšem času posebno St. Dobrzycki, J. Karłowicz in K. Nitsch, toda vsi ti rezultati še do sedaj niso sklenjeni in strnjeni. Običajnemu deljenju na večje in manjše skupine služi predvsem za temelj historična tradicija, bližja in globlja omejitve je šele naloga nadaljnjega dela.

V celoti se navadno deli poljski narod na te velike in manjše dele: 1. na skupino velikopoljsko, ki obsega Šlezijo, Poznanjsko in Prusijo, 2. na skupino mazovsko, vzhodno od prve pri Visli, Narevi in Bugu ni 3. na skupino malopoljsko na jugu obeh pri gornji Visli do Karpatskih gor in Sana. K njim se prištevajo kot 4. posebna skupina na Pomorjanskem Kašubi. V velikopoljski skupini se je najbolj pod vplivom nemškega pritiska najprej pokazala združitev starih rodov in plemen, in njen jezik je tudi obvladal in postal literarni jezik vsepoljski. Nasprotno temu je ostalo v gozdnatem in teže pristopnem Mazovskem in Malopoljskem več prostosti za diferencialni razvoj in plemenske in lokalne razlike so se bolj razvile in bolj ohranile.

Z ozirom na imena, po katerih razlikuje ljudstvo med seboj ljudi raznih plemen in krajev, ločijo poljski etnografi, na pr. Karłowicz predvsem te-le:

V Šleziji se imenujejo prebivalci gor Gorali (eden njih del v okolici Jablunkova Jablonkowi in ali Jacki), ljudstvo srednjega dela Walahi, ljudstvo na ravnini Lah ali Dolaki, pri Visli Wislaci. Od vislanskih plovev jen astalo in je že od XVII. stoletja običajno nemško ime Wasser-Polaken. Na Poznanjskem in Pruskem prebivajo v okraju wagneriškem, v zahodnem delu szubinskega in na vzhodnem hodziškega Paluki, na evem bregu Varte, od ustja Prosne se začnajo Porzeczani; pokrajina od Gopla do Visle in Noteče v okraju inowraclavskem, strzelinskem in na jugu bydgoskega se imenuje prusko Kujawje (poljsko Kujawje je v okr. nieszwawskem in wloclawskem). Ljudstvo v kroboskem okr. ob meji Šlezije nad Orlo se imenuje Hazaki ali Lesnjaki. V kraljevini Prusiji, katere helminsko in malhorskost zemljo lahko imamo za daljši del Kujawja in Warnjo za del Mazovskega, prebivajo Borowiaki (Boraki) med Tuholo, Koronovim, Swiecjem in Starogardom, Kociewiaci v okr. starogardskem in v delu kwidzyskega (okr. Kociewie). Nižini pri ustju Visle se imenujejo Żulawi. Pruske Mazure od severne meje proti jugu do Dzialdowa in proti vzhodu do ruske meje naziva okoliško ljudstvo Tylosane (ker rabijo besedo tylo mesto tytko = samo).

V ruski Poljski predvsem rabijo krajinska imena, kakor Bojari, Borowiaki, Gryezanji, Kopeniki ali Kojipniki, Kozari Kozaki, Nadrzeczani, Poborznani, Posaniaki, Puszczeni, Woehi, Kaliszani, Lezyczani in pod.; podrobnejših primkov niti ne omenjam. Glavna rodovna imena so Kujawiaci (poljski poleg pruskih), Kurpi v t. zv. Zeleni in Beli Pušči v delu okr. ostroleskega, kolinskega, prasnyškega, makowskega, ostrfrowskega in lomziškega, Ksiczaki in loviški knezovini (t. j. v okr. lowiškem, skierniewiškem in sochaczewskem) in Mazovje, ki zavzema gubernijsko suvalsko, lomziško, plosko, varšavsko in szjedleško. Tudi poljsko Podlasje (vzh. del szjedleške in lomziške gub.) spada k Mazovskemu. Njegovo ljudstvo je nastalo, kakor pravijo poljski antropologi, iz mešnice Poljakov z litvanskim rodom Jatvigov.

V Malopoljski je še večja množina drobnih krajinskih imen, kakor: Babigore, Gardlaki, Gorali (Gorniaki, Gorzani), Jachwaki, Grebowiaci (Borowci), Lasowci, Kijaki, Kliszczaki, Lah, Mazuri (med Rabo in Sanom), Ogrodniki, Podgorzani, Podhalani, Porebiani, Rabezani, Pradniczani, Rowniaki, Spizaki, Wolniczani, Zagorzani, Zywezaki.

Drugače delijo etnografi tudi po krajih, n. pr. kališkem, piotrkowskem, radomskem, kieleškem, lubelskem, sandomirskem, krakovskem (tu je najprejrejši in najsijajnejši narodni kraj) itd.

Vsi ti poljski rodovi se čutijo vključ v svojim razlikam eden narod, posebno od poslednje dobe, odkar jih rusko-nemski pritisk narodno prebujal in združeval. Edino pri Mazurih, ki jih loči protestantska vera od drugih in jih naravno veže z Nemci, se vidi danes, kakor sporočajo nemške vesti, pojav, ki je, kakor je razvidno iz govorov pruskih ministrov Studta in Arnima, tudi cilj nemške politike: govorniki poljsko, toda čutijo se že Pruse. Drugod Poljaki to hibridno stanje, zahtevano od ruske države, odločno in hrabro zavračajo.

Ker je rezultatom dialektologičnih in jezikovnih raziskavanj odmenjeno v Enciklopediji posebno in obširno mesto, se hočem tukaj še dotekniti samo rezultatov mnogih novih antropologičnih del, ki se pečajo s poljskim tipom.

Iz njih vidimo, da moramo predvsem razlikovati planince od jedra poljskega prebivalstva v ravninah ob Visli. Tukaj predstavlja poljski tip ljudstvo srednje višine (1681 mm), kompleksije pretežno svetle ali mešane (svetli tip ima Talko-Hryniewicz za prvotno poljski) z zmerno brachicefalno lobanjo (varijacija med 80.5—82.3). Dalje vidimo, če gremo čimdalje više proti severu od Karpatov, da pojemlje brachicefalija in da raste mezocefalija. Odstotek onih, ki imajo kratko lobanjo in ki jih je v Galiciji 83 odst., pada na Lublinskem pri plemstvu na 78 odst., pri kmetih na 59 odst., na Sandomirskem na 77 odst., na Ploskem pri plemstvu na 78 odst., pri kmetih na 54 odst., na Lomziškem na 68—63 odst., v Varšavi na 57 odst. in tudi srednji indeks se manjša. Planince je tu drugačen tip, ravno tako kakor pri sosednjih Rusih. Kompleksija kaže pogoštee svetli tip pri galizijskih Poljakih (35 odst.), nego pri varšavskih (20 odst.), toda druge razmere so na vzhodu.

Najšteješi tip je Galičan, lomziški in lublinski Poljaki so silno pomešani. Antropologična raziskovanja so nadalje pokazala zanimiv pojav, da se poljsko plemstvo pogostoma razlikuje od kmečkega ljudstva, n. pr. po večji brachicefaliji, višji rasti, redkejših svetlih očeh; s tem so do neke mere podprte teorije o samostojnem etniškem postanku poljskega plemstva.

Drugače ima Talko-Hryniewicz za prototip Poljaka tatarske planince; čimdalje se oddaljamo od Karpatov, tem bolj se tip menja in kaže mešanico. Zanimiva je še tudi, da kažejo Poljaki po rezultatih vseh novejših raziskavanj značilno bližnjo telesno sorodnost in podobo z Velikorusi (A. Ivanovskij). To je zanimiva z ozirom na vprašanje po razmerju Velikorusov in Malorusov.

5. Najbolj nepravilna poljska skupina, tako različna od drugih, da ji mnogi naravnost odrekajo poljski postanek in jo pridružujejo genetično samostojni večji obmorskih Slovanov, so Kašubi in z njimi združeni t. zv. protestantski lebski Slovenci (polj. Slowiency).

Ozemlje Kašubov, površno označeno že zgoraj pri popisu poljskega ozemlja, se razprostira, kakor kažejo skrbna dela in mape S. Ramulta in dr. Nadmorskega, ob levem bregu dolnje Visle in je omejeno s črto, ki se vleče od Kamienne (Kamin) čez Czluchowo (Schlochau), Ferstnowo (Foerstenau) k Starzynu pri Miatsku (Starzen) in od tod čez Bytow (Buetow), Leborg (Lauenburg) k Żarnowskiemu jezeru. Ob obrežju gre potem kašubska meja skoro do Gdanškega (do Langfur) in od tod gre ravna črta čez Skarszewe (Schoeneck), Leg (Long) k Kamieni. Od gora obljudenega jedra te dežele je oddeljen mali del, ki prebiva kompaktno ob južnem bregu Lebskega in Gardenjskega jezera, pri izlivu rek Lebe in Lupe (Lupow).

Poleg splošnega imena Kašubov, katerih postanek ni znan, stopajo na površje na vzhodu dežele še posebna imena Karwatici, Pomarenki, Lyczaki, Kociewiaci, Borowiaki, Krajnjaki, pri Lebskem jezeru Kabatki, Lesaki, Bylaki (Beloki).

Najzanimivejši je seveda ime Slowiency, ki se je očitno ohranilo iz starih časov in se čita že leta 1586 pri S. Krofeyu.

Kašubov je malo. Po uradni statistiki iz leta 1900 jih je bilo 100,213 v opisanem ozemlju, v Evropi s ploh 200,000, v Ameriki razun tega 130,000 (v Združenih državah, Kanadi in Braziliji). Po veri so katoliki, protestantov je le 6 odstotkov, a to so izključno lebski Slovenci (Kabatki). Dasi jih je malo, vendar ni njih bodočnost popolnoma brez nade, zakaj oni prebivajo deloma v stisnjem kotu pri morju, deloma so v ozkem stiku s poljskim ozemljem in ta stik jih bo ohranil.

(Nadaljevanje prihodnjič).

Iz bojev za Podgoro.

Vojni poročevalci "Neue Freie Presse" poročajo med drugim:

Skozi razdeležano tovarno vodi strma pešpot iz doline na 200 metrov visoki rob podgorske višine. Hočemo priti do jugozahodne višine, za katero se bijejo najhujši boji in odpira pogled na italijanske pozicije v nižini. Šlučajno danes zgodaj sovražna artilerija ne obstreljuje tega dela podgorske višine, samo strelji iz pušk letijo na drevje. Oberstlajntanz prevzame vodstvo in pripoveduje, da je bil 29. julija slabšeji infanterijski napad odbit, ne da bi imeli Avstrijci kake izgube. Neka avstr. patrolja je mogla na to vgotoviti, da so napadaleci izginili iz napadalnih jarkov in pustili za seboj nekaj mrtvih, pušk in municije. Višina, ki je bila poprej gosto obraščena, je sedaj gola vsled sovražne artilerijskega ognja in le posamezna drevesa s poškodovanimi vrhovi stojijo še v obrambni črti. Deset tisoč italijanskih granat je razrilo podgorske višine in vsako noč je treba popravljati jarke in kritja. Proti levemu krilu postojank na višini Podgore se je izvršil italijanski glavni napad 7. julija. Iz eksponiranih pozicij, 150 do 500 korakov pred obrambnimi črtami, je sledil napad na napadom. Večkrat je mogel prodreti sovražnik 30 do 50 korakov do naših ovir in jih razdreti. V naslednji noči smo jih zopet popravili in postavili. Kadar sovražna artilerija obstreljuje naše sprednje pozicije, je vse v kritjih in samo patrolje opazujejo sovražnika. Ako je deževalo, Italijani niso nikdar juršali. Na pravo mostiče in podgorske višine je juršala infanterija po primerni artilerijski pripravi v dnehu od 6. na 7. julija, kjer je neko hrabro brigado mobilne milice artilerijski ogenj skoro vsd zdrobil. Italijanski oficirji so vodili moštvo ali sovražna infanterija ni kos našim avstrijski. Italijanska artilerija se je očitno okoristila z vojnimi izkušnjami preteklega leta. Sedaj strela podvevi in ponoči iz raznih pozicij.

Doli v dolini stoje hiše in vrtovi Ločnika? od Ivančke cerkve je odbit vrh. Za Ločnikom in v dolgem loku na desnem Sočinem bregu, ki tudi vojakom dobro de. Utrujeni in umazani odidejo, drugi dan se sprehajajo očistični po Gorici, kakor bi bila to njihova garnizija v mirnem času. Bližina mesta srečuje vse in zato jih slišimo peti, ko se vračajo zopet v jarke.

Oficirji čutijo, kako se obrabljajo živei pod dolгим sovražnim ognjem in se vesele tedenske menjave, ki tudi vojakom dobro de. Utrujeni in umazani odidejo, drugi dan se sprehajajo očistični po Gorici, kakor bi bila to njihova garnizija v mirnem času. Bližina mesta srečuje vse in zato jih slišimo peti, ko se vračajo zopet v jarke.

Dosedanje izgube italijanskega brodogva.

Enajst enot so izgubili Italijani dosedaj: torpedni rušilec "Turbin" dne 24. maja; zračna ladija "Citta di Ferrara" dne 1. junija; podmorski čoln "Medusa" 12. junija; podmorski čoln "V. p. n." 5. julija; križarka "Amalfi" 7. julija; križarka "Giuseppe Garibal-

di" 18. julija; podmorski čoln "Nautilus" 29. julija; podmorski čoln "Nereide" 5. avgusta; zračna ladija "Citta di Jessi" 5. avgusta; torpedni čoln "VI. p. n.", o katerem se ne ve natančno, kateri da nse jep otupil.

To so pač krasni uspehi avtr. brodogva, katere treba vpoštovati še toliko bolj, ker Italijani niso mogli dosedaj prizadeti avstr. brodogvu niti najmanjše škode.

Prve zvonove iz Italije

za avstr. vojno kovinsko zbirko je pripeljal poročnik Alojzij Piffraider iz nekega obmejnega kraja v Italiji. Kraj je zapuščen. Poročnik je prišel tja s svojo patroljo in s težavami, seveda v hitrosti, podpirala ga je megla, so mogli spraviti zvonove, ki pa sicer niso bili ravno preveliki, iz cerkve na voz in od tam čez mejo na varno. Nevarnost je bila vedno, da se od kod prikažejo Italijani.

Drobne vesti iz Italije.

Italijanske čete so se morale iz posameznih okrajev v Tripolitaniji popolnoma umakniti. "Avanti" ostro napada kolonialnega ministra Martinija radi njegovega protekcijskega gospodarstva in nepripustnega zapravljanja.

"Popolo d'Italia" očita italijanskim kapitalistom nepatriotično mlačnost. Mila je podpisal več milijonov vojnega posojila, Bologna komaj 400,000 lir, Cremona 50 tisoč, bogata Ferrara ravno toliko.

Kakor se poroča, namerava tudi italijanska vlada konfiscirati vse zaloge žita, da uredi po nemškem in avstrijskem vzoru preskrbo prebivalstva s kruhom.

Kraljev namestnik je ustanovil posebno komisijo, ki naj nadzira postopanje z vojnimi vjetniki. — Komisiji načeluje bivši minister general Spingardi.

Italijane zebe.

"Corriere della sera" brjdo toži, kako zebe italijanske vojake in kakemu trpljenju so izpostavljeni v vojni na gorah. Strašen je sovražnik, proti kateremu se morajo boriti naši vojaki v visokih dolinah na Tirolskem in Koroskem. Nihče, ki živi v toplih solčnih mestih, si ne more predstavljati, kaj se to pravi, prebiti eno noč na višini dveh do tri tisoč metrov. Meščan misli morda z občutkom, podobnim nevoščjivosti, na one vojake tam gori, ki uživajo hlad krasnih Alp. V resnici pa je drugače: ako je tudi čez dan temperatura udobna, sledi zvečer, kakor hitro sonce zaton, hlad mraz, in misel, da bo treba prebiti celo noč v ledenem mrazu na miru, učinkuje na vojake strahovito. Hribolazec ve, kako željno se pričakuje v mrzli zvezdnati noči v gorovju jutra in kako strašni so gorski velikani, kadar divja okoli njih nevihta in dež. Ali hribolazec more kljubovati mrazu, ker se lahko pregiblje, vojak na straži pa mora biti na miru na svojem mestu. In kruti sovražnik pride natihoma in zahrbtno. Nobene bolečine ne čuti takrat, ko mu udje zmružujejo, gorje mu, ako ga premagata zaspance, gotova mu je smrt. Kadar bo sestavljeno število žrtev te strašne vojne, se bomo čudili, koliko jih je poškodoval ali usmrtil mraz.

Že sedaj tako tarnanje radi mraza, kaj bo pa pozimi?

Pecivo na Dunaju.

Listi poročajo, da na Dunaju in Nižjem Avstrijskem ne bodo smeli peči malega peciva, češ, da nočejo dati dovoljenja, ki je bodo morali morda že v kratkem preklicati. Šele kadar bo nova žetev zmlata in se bo videlo, koliko je moke resnično na razpolaganje, potem se bodo morda odločili, dovoliti izdelovanje malega peciva. Pač pa se že od 15. avgusta peče kruh iz pšenične in ržene moke v razmerju 1:2, dodati pa se sme tej mešanici 10% krompirjeve moke. Koruzna in ječmenova moka se ne sme več primešavati. Od 16. septembra bo veljalo 7 dekagramov kruha zopet 4 vinarje.

Essad paša proti svojim nasprotnikom.

"Corriere della Sera" javlja iz Drača:

Essad paša je postavil v Draču vojno sodišče, ki je obsodilo mnogo odličnih Essadovih nasprotnikov na smrt. Nekaj so jih pobesili, druge je Essad paša pomilostil na dosmrtno ječo. Justifikacije so napravile na prebivalstvo globok vtisk.

Angleško gospodarstvo v Egiptu.

Na Dunaj je prišel gospod, ki je živel osem let v Egiptu in je o odnotnih razmerah med drugim povedal tudi sledeče:

Kaj začetkom vojne so Angleži odpeljali Avstrijce in Nemce v koncentracijske taborišča. Iz pisem teh internirancev je razvideti, da se jim slabo godi. Nastanjeni so v barakah ali šotorih in pogrešajo vse udobnosti. Zjutraj in popoldne dobe čaj s kruhom, opoldne pa nekaj mesa s kruhom. Pritožujejo se, da so lačni. Mišljenje domačega prebivalstva v Egiptu je Angležem sovražno. Vsled tega imajo Angleži vedno 12,000 vojakov v Kahiru. Zbiranje indijskih in avstralskih čet v Egiptu je nehala, zlasti ker indijski vojaki sploh ne poznajo nikake discipline in so uganjali vsakovrstne nasilnosti. — Vohbe se misli v Egiptu, da je za vojevanje Dardanel neizogibno in da bo to pomenilo konec vojne. Razmere se v Egiptu vsled vojne niso dosti premenile, samo obveščanje Evropejcev z domačim prebivalstvom se strogo nadzira. Tako je bil poklican na pristojno oblast avstrijski zdravnik, doma iz Istre, in je dobil ukaz, da z Arabi in mohamedanskimi Egipčani sploh ne sme obveščati. Tudi ne če so bolni? S turških bojišč je bilo pripeljanih v Egipt jako mnogo bolnih in ranjenih vojakov. Vse bolnice so prenapolnjene in mnogo hotelov in privatnih hiš so premenili v bolnice. Gotovo je že več kakor 50,000 ranjencev v Egiptu. Egiptske oblasti so sedaj bolj kakor kdaj poprej pod angleško komando, dne 10. junija so dobili avstrijski državljani poziv komandanta angleške armade v Egiptu generala Maxwella, v katerem se napovedujejo stroge odredbe proti vsem, ki ne predložijo dokaza, da simpatizirajo z Italijo ali z Rusijo. Tako izpričevala je bilo do 1. julija predložiti egipetskemu ministru notranjih del. Izvedelo se je, da bodo poslani v koncentracijske taborne vsi tisti, ki takega izpričevala ne predložijo. Nekaj ljudi je vprašalo pri italijanskem in pri ruskem konzulu, kaj naj pomeni zahtevano izpričevalo in so izvedeli, da pomeni to prošnjo za podelitev italijanskega ali ruskega državljanstva. Ruski konzul je obenem rekel, da dobe rusko državljanstvo samo ljudje krščanskega veroizpovedanja. Židje pa na noben način. Velika večina avstrijske kolonije ni na to storila nikakih korakov in čaka, kaj se zgodi. Nekaterim se je posrečilo odpotovati na Grško, odkoder so čez Bolgarsko in Rumunsko prišli domov v Avstrijo. Ostalo je pa še nad 2000 ljudi le v Kahiru in sodi se, da jih bodo prepeljali v koncentracijske taborne na Malto ali v Rasel-Tin. — Tako poročilo. Pri citanju se človek pač nehoti spominjati mnogoštevilnih Slovencev in Slovenek, največ z Gorisškega, ki jih je usoda zanesla v Egipt. Kaj bo z njimi?

Železniške nesreče.

Brzovlak Curih-Biel-Geneva je na postaji Dietikon zadel ob lokalni vlak Dietikon-Curich. Razbitih je bilo več vozov in stroj. Štiri ali pet oseb je bilo ubitih, več je ranjenih. Proga je popolnoma razdrta. — Blizu Glasgova sta trčila škotski vlak in neki drugi vlak. Dva voza sta bila razbita; ena oseba je mrtva, nekaj pa jih je ranjenih.

Slovensko katoliško

podp. društvo

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.

Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Poblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVAŠNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POBORNÍ ODBOR:

Predsednik: MARTIN ŠTEŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. pobornik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. pobornik: MIHAEL KLOPČIČ, 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Za smeh in kratek čas.

POKLON.

Slikar gospodinjji: — Oh, gospa, vsak dan ste bolj pridni. Gospodinja: — Gospod, vi pritravate! Slikar: — No, recimo vsak drug dan!

POGO VOE.

— Ti si bila v kopalšču, kaj ne? — Slišala sem, da se ti je nekaj pripetilo s kopalno obleko.
— Da, pomislil, med kopanjem se mi je obleka nekaj strgala in jaz sem ravnala tako nerodno, da sem jo nazadnje izgubila.
— In kako si potem prišla iz vode?
— Kakor Venera — popolno ma naga. — Žal, da ni bilo žive duše v bližini.

Tornado v Illinoisu.

Vsled tornada, ki je obiskal v torek pozno zvečer Bureau County, Ill., je bil ubit en možki, dočim sta bila dva težko poškodovana.

Pražnoverstvo na kmetih.

V občini Dombar blizu Marosvasarhelyja na Ogrskem je umrla na koleri žena posestnika Petrosana. Po vasi se je raznesla govorica, da je bila pesoglavka, ki je ljudem in živalim prinašala smrt. Bedasti prebivalci dotične vasi so se oborožili s kosami, sekirami in srpi in so šli na pokopališče, kjer so iz groba izkopali umrlo ženo in prebodli srce ter razmesarili telo. Seveda bodo skrumilec groba primer-no zavrli.

Požar na parniku.

Newyorški urad Fabre črte je dobil večeraj popoldne brezlično brzojavko, da je izbruhnil na parniku "Sant' Anna" požar. Na krovu se nahaja 1763 potnikov in 175 mož posadke. Med potniki je kakih 1400 italijanskih rezervistov. — Iz novejših poročil je razvidno, da je bil požar pogašen in da je parnik izven nevarnosti.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

redsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Brad-dock, Pa. Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio. Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn. Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn. Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich. PETER SPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans. JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill. JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O. JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O. JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo. G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, šte. 1, Ely, Minn. LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, šte. 2, Ely, Minn. JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, šte. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boče oziralo. Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

CLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZVANJE!

Vse proteste, incitacije, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natismemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Kadar pridem z vojne!

Spisal Jan Janča.

(Nadaljevanje).

"Molči, Jožef, molči", reče bobnar Jurij, ki si je danes slavnostno ozaljšal oprsnik z žoltnim "medajlonom"; "ko bi pa opazil, kako Prusak na tebe meri, pa bi se kaj lepo skrtil nekam za grm."

"Oho, gospod, nisem tako boječ!" "Tukaj, ko veš, da ti nihče ničesar ne učini."

"Mislite torej zares, da bi se strašil pruske puške?" "Ne mislim le, marveč vem. Bil sem na vojni; predno sem šel v boj, sem imel poguma več nego preveč, ko sem pa videl, kako so namerili na nas Italijani svoje puške in topove, mi je bilo vendar tesno pri srcu, a bil sem starejši nego ti."

"On se samo dela tako hrabrega", se oglasi stari Zalešak, Jožefov oče — "ko bi pa prišlo do resnice — bilo bi drugače, saj ne more videti krvi, kadar mati zakolje petelina."

"Navzoči se spuste v smeh navzle vsemu strahu pred vojno. Jožef zaradi kakor turški robec, pa ponosno dvigne glavo ter reče: "Kaj, oče? Torej zares mislite, da bi se bal? Ko ima iti za cesarja, se ne bojim niti petdesetih takih Prusakov. A če hočete, dokažem vam to, da se vam ne bo mogel nihče smežati, da imate bojazljivo sina."

"Ne vem, kako bi to dokazal..." "Toda pusti ga v miru Vašek", reče vsa otrpnela strahu Jožefova mati.

"Kaj, on nam hoče dokazati..." "Oče, če hočete, pa vam to res dokažem."

"Hočem, dokaži!" "Pustite li me na vojno?" "Pustim, če hočete iti takoj."

"Za Boga, Vašek, Jožef, ali sta prišla ob pamet?" "Naj le gre; saj če pojde, zajde tje kaj za skedenj, pa se vrne iz vojne! Hahaha!"

"Torej smem, oče?" "Smeš — rekel sem."

"Jutri odidem." "Če hočes, se danes." Navzoči osuplo gledajo, kako čudno se je spremenila njiju go-

rica. Jožefov oče se je smejal sinovemu pogumu, češ, da doslej še ničesar ni skušil, toda materi je krvavelo srce.... Jožef vzame klobuk ter se poslovil.

"Ali že greš?" vpraša oče. "Ne še; pojdem se le posloviti od Zabranskih."

"Od Marice?" "Da, in od roditeljev. Z Bogom, sosedje, lahko noč!"

Odide. Sosedje resnobno odmajajo z glavami. "Kdo ve", so mislili, "kaj še vse nastane iz tega? Jožef je ponosen, neodjenljiv, ima svojo glavo, kakor oče...."

Nekoliko pred polnočjo se razidejo.

Pri Zabranskih niso več svetili. Jožef potrka rahlo na okno, v izbi se kmalo oglašajo šum v dokaz, da se niso vsi spali.

"Kdo trka?" je bil slišati glas, in Jožef je spoznal, da povprašuje to oče Zabranski.

"Jaz sem, Zalešakov Jožef." "Kaj še hočeš tako pozno? — Danes ti Marica ne sme odpreti. Bilo bi to lepo — mi drevnimo strahu, ona pa se shaja z ljubčkom."

"Odprite stric! Povem vam ne kaj jako važnega in takoj zopet odidem."

Zabranski prižge malo oljnato svetilnico ter gre odpirat.

"Kaj mi torej hočeš?" "Prišel sem se posloviti od vas."

"Kaj ti je vendar prišlo v glavo? A kam hočeš iti?" "Pojdem v vojsko, oče mi je že dovolil."

"Eh, ne narejaj neumnostij in počakaj, da te vzamejo. Za vojašino imaš še dovolj časa. Lahko se boš tam še pretepaval, da ti bo kar presedalo."

"Recite, kar hočete, jaz sem se že odločil. Drugekratki bi me oče oprostil vojašine, ker sem edini sin na posestvu. — Pojdem in se bom bojeval proti Prusom, da ljudje ne poreko, da Zaleškov Jožef je imel dovolj poguma, dokler ni ovolhal smodnika; ko pa je čul o vojni, se je skrtil za peč. Kje je Marica, da se poslovim od nje?"

Zabranski je poznal Jožefa, da izvrši, kar se je namenil, torej se ni več čudil, samo to se mu ni moglo uravnati v glavi, čemu se mu s to vojno tako mudi; — zares, svojim ušesom ni mogel verjeti. —

Potrka na vrata od čumnate ter zakliče:

"Marica, vstani, Jožef je tukaj; prišel se je posloviti od tebe, ker pojde..."

Jožef mu ni pustil dogovoriti, da bi se Marica preveč ne ustrašila; on sam ji vse lepo razloži, da se bo preveč bala zanj.

Marica urno navleče na se obleko ter odide v vežo, pozdravit Jožefa.

"Ali je res, Jožef, da si prišel posloviti se od mene? A zakaj?"

Jožef ni mislil, da bo ločitev tako težka. Mislil si je, da to pojde tako lahko kakor takrat, ko je šel za teden dni v Jaromice na božjo pot. Obljubil je taktar Marici, da ji prinese veliko pobarvano srečje medene potice, prsta z velikim rudečim očesom in zalo podobico. Marica se je nasmejala, želela mu srečen pot in moker dež — toda danes! Kako ji hoče reči, da odide na vojno.... Škoda, da se je tako ponosno zaklel pred vaščani... Že je jel omahovati na duhu, ali bi naj vendar le ostal lepo doma pri svoji Marici.... Toda ne, on ne ostane, ker smejal bi se mu, in tega bi ne prenesel, propal bi od sramote.... torej pojde, naj se zgodi, kar hoče....

Stari Zabranski odide v sobo, pustivši Jožefa in Marico sama v veži, da bi ju ne oviral pri ločitvi. Stala sta torej brez besed, Jožef z žalostno pobešeno glavo, Marica s solzami v očeh, ne vede, ali je to resnica, ali ne, da se je ljubček prišel posloviti. A on ni govoril; kakor bi mu bila onemela usta, nekaj tako zgovorna, tako mila....

"Torej govori, Jožef, čemu si se prišel posloviti od mene? Ali me ni maš več rad?"

"Ne govori tako, moja dušica; tvoje besede mi ranijo srce do krvi. Vse kaj drugega je temu vzrok.... Toda kako ti naj to povem, da te ne bi razžalil?... Pojdem na vojno...."

"Na vojno, Jožef, na vojno. Ali prav čujem?"

"Ne prestraši se tega, Marica, nič se mi tam ne zgodi. Devica Marija in sveti moj patron me obvarujeta vsega zlega."

"Toda čemu greš na vojno? Kdo te sili? Kaj te mar nimam dovolj rada?"

"Nihče, nihče me ne sili — samo moja čast. Pojdem, da ne poručim nekdo, da sem bahač... Čuj, Marica, nocoj sem rekel pred množico ljudij, da se ne bojim petdesetih Prusakov — in oni so se mi smejali. Dokažem jim to, — saj oče mi je že dovolil iti.... Torej z Bogom, Marica, obljubi mi, da počakaš na-me, kadar pridem z vojne. Potem bova svoja za zmiraj..."

"Če se ti kaj pripeti, Jožef, jaz se vtopim...."

"Ne govori tako, draga duša, ne govori in ne rogaj se Gospodu Bogu; rajše moli za-me.... Z Bogom in obljubi mi...."

"Obljubujem ti, Jožef, pred Bogom, da ti ostanem zvesta do smrti. Bog te obvaruj...."

Solze ji zabranijo dalje govoriti, ki so ji padale po licu kakor dragi biserji....

Pri Zalešakah si videl žalostne obraze, kakor bi se pripravljali na pogreb. Gospodinja čudo da ni omedlela, ko se je spomnila, da njen edini sin Jožef hoče iti na vojno, in da se ne da odvrniti od svojega sklepa. Čemu si ga je vendar odgojila? Čemu je prebdela toliko nočij pri njegovi zibelki? Čemu ga je vedno hranila in oskrbovala kakor oko v glavi? Nemara za to, da ga sedaj v vojni ustrelje ali pohabijo? — Gospodar je tolažil svojo Babušo, kolikor je mogel, dasiravno tudi njemu ni bilo dobro pri srcu, češ, da na vojni vseh ne postreljajo, in čemu naj bi vstrelili ali pohabili prav njihovega Jožefa? — Pa je tudi dobil plačilo za tako tolažbo. "Saj jaz dobro vem", je očitala možu gospodinja, jokalje, "da boš ti vesel, ti stari pagan, ko se znebiš Jožefa z vratu. Nikdar ga nisi imel rad, kakor se o četu spodobi; kaj je tebi mar zanj, če ga kateri Prusak ubije? Ti ne preliješ solze za njim.... ti...."

Konec očitjanj se je vtopil v solzavod....

Gospodar, kar je bil živ, ni videl rad takih pojavov ženskih občutkov; drugekratki bi se bil strogo branil proti takim napačnim občutkom, toda danes je molčal, ne hote k žalosti prilivati pelina. Zgubil se je iz sobe, ker ni mogel dalje gledati objokanega lica gospodinje in obeh hčer — trimajstletne Rozike in šestnajstletne Aničke, deklic kakor razcvetajoči se rožici; zgubil se je, da bi v samotni premišljeval, ali naj prestrije sina ter ga prosi, da bi ostal doma, ali naj mu pusti oditi.... Ni bil do Jožefa tako trdosrčen, kakor ga je dolžila gospodinja; ni ga sicer bo-

žal, toda imel ga je rad; ni mu spregledal ničesar, toda nikdar mu ni rekel po nepotrebnem žal besede.... Jože pojde... mar naj ga prosi, da ne bi šel? Nikdar. — Naj gre, če tako hoče, ne bom mu branil. Kdo ve, ali bi mogel kedaj ljubezljivo pogledati Jožefa, ko bi se dal preprostiti in ko bi mu potem očitali bojazljivost.... In očitali bi mu.... Ta sramota ne sme ostati na njegovem imenu. — Naj torej rajše gre, in ko bi imel tudi pasti — saj to, kar ga ima doleteti, mu ne odide, ko bi tudi ostal doma.

V ponedeljek dopoldne je odšel Jožef v Gradišče ter vstopil za pet in dvajset goldinarjev, naštetih na roko, v vojaško službo. Kmalo ga oblečejo v vojaško obleko. Vse se mu je lepo podalo — suknja in kapica, puška in sablja pri boku. Med veselimi tovariši je kmalo pozabil na solze, mater in sestri in na zamračeno lice očetovo....

II.

Cerkovnik pri sv. Jakobu je vedno trdil, da nam od zapada ne prihaja nikdar nič dobrega. Verjeli so mu, ker je bil pismen človek ter je baje čital, da z zapada so prihajala na Slovensko nemška krčdela ter puščice, plenila in morila, da je kri nedolžnih vpila k nebu po maševanju. A sedaj so zopet doletavale od te strani bojne novice.

Naši zavezniki so bili slabi. Saksi so se umaknili pred premočjo in Prusi so se brez prelivanja krvi ugnezdili v njihovi deželi. Pa tudi gospodarili so v njej! Lasje so vstajali ljudem na glavi od groze, ko je pripovedoval bobnar Jurij, kar je čul o njih v Brodu. Pripovedovali so to gospodje pri sodniji po nemški — on jih je razumel, saj ni bil zaman v Italiji — in ti vendar ne bodo lagali. Da baje Prusi plenijo in požigajo ter odirajo, kamor pridejo. Celu šestnajstletne fanto love ter jih vtikajo v vojaško suknjo. Ta lov se vrši na konjih, in kdor se jim postavi po robu, njega brez usmiljenja pobijejo. Niti Tatarji niso tak, besneli, ko so napadali sveti Hostin. V deželah našega cesarja se jim godi dobro kakor doma, ker jim kažejo pot ogleduh, ki so že pred enim letom narisali vso državo, in taki izdajalci, kakršni je oni Heidebrand, ki ima v Prerovu apeno peč.

Takšni so najokrutnejši in najhujši. Ej, pri nas se ne bodo dolgo šopirili! Naši vojaki so jim že pokazali svojo hrabrost kakor tem Italijanom; tudi oni so si mislili, da bodo z našimi kmalu gotovi, za to pa so jih dobili pri Kustoci; bili so popolnoma premagani, in naši so zaplenili mnogo topov ter zajeli sovražnikov nad dva tisoč; ranili so prince Amadeja in mnogo generalov. Pa Prusaki so že tudi okusili hrabrost naših vojakov pri Jožefevem na Češkem. Prosil so naše za premirje, toda ga jim niso dali, in prav so imeli; naj jim le kmalu pokažejo pot iz Češke....

Pri Zalešakah so pričakovali dan na dan od Jožefa kako novice, ali še živi in kako se mu godi v vojni — čakali so teden, štirinajst dni, a pisma le ni bilo. Polasčevala se jih je mučna negotovost; mislili so marsikaj: da je zbolel, da so ga že ubili v vojni, ali pohabili tako, da ne more pisati. Hudomušni sosedje so jim to privoščili, češ, naj bi bil vsaj stari pameten, če je bil mladi nesposoben; čemu so ga pa pustili v vojno; drugi pa so Jožefa pomilovali. Bilo bi ga res škoda — tako mladega in vrelga junaka. Marica je sahnela od strahu; tolažili so jo kakor so mogli — toda kaj pomaga tuja tolažba, ko pa on nič ne piše. Bila je vedno žalostna in od tega časa, ko je Jožef odšel, nekako bolehana. Ljudje so se kar čudili, kako ga more imeti toliko rada....

Naposled je došlo pismo na Zaleške in v njem listič na Marico. Jožef je pisal, kaj so vse skušili na pohodu v Češko. Čudil se je, kako je mogla vlada dovoliti, da so jim dajali hrano židje. V Prerovu je veljal droben porcijon, — bilo ga je dovolj komaj za kakega tiča — tri in dvajset krajecarjev, pa še jesti niso mogli teh porcij. Grah, kaša, sok, zelje — vse je bilo skupaj zmešano in brez vsakega okusa. Marsikateri je glasno godrnjal: "To je hrana za vojaka, kateri po dolgih naporih išče krepke jedi!..." Jožef se ni bil v ognju; drugi tovariši so že skušili, kako znajo Prusaki streljati. Toda naši so jih naučili uljudnost! Prusaki se jih boje; posebno pa jih je strah pred našimi huzarji. Njihovi konjiki so neokretni pritlikovci, o naših huzarjih pa pravijo, da niso ljudje iz mesa, marveč pravi zlodji. Ti zlodji so

jih naučili uljudnosti! Dobili so jih od naših že nekolikokrat za to, ker so hoteli izvedeti, kako pečejo na Češkem pecivo. "Naši vojaki imajo poguma več nego je treba, in Benedek je vrli general, isto tako tudi Galas. Mislim, da Prusaki ne najdejo niti poti, ko enkrat za resno planemo na nje", je končal Jožef pismo do svojih dragih, ljubljnih starišev.

(Dalje prihodnjik.)

Nedostopnost Komenske planote.

Kakor poročajo iz vojnega časnikarskega stana, imajo ljuti italijanski napadi ob dolenji Soči glavni namen, polastiti se važne Komenske (Doberdobske) planote. Toda ta planota ni le zavarovana z jako močnimi pozicijami avstr. čet, temveč tudi z nedostopnimi naravnimi ovirami. Avstrijci so namreč odprli Soške jezove pri Gradiški in preplavili vso ravnino ob podnožju Komenske planote. Znani general von N. se je napram nekemu vojnemu poročevalcu izjavil:

"Italijani imajo hrabre častnike, tudi njihovi alpinci in bersaglierji so dobri vojaki. Nočem jih poodenjavati. Njihova artilerija strelja slabo. Pred štirimi tedni bi bili Italijani na tej črti morda še kaj opravili, sedaj pa ne več. Začeli so sedaj premišljati, nam pa ni treba."

NAŠI ZASTOPNIKI.

kateri so pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče poste:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Clarr. San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin Denver, Colo.: Frank Skrabec. Leadville, Colo.: Jerry Jamnik. Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojts, Frank Janesch in John Germ. Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon). Walsenburg, Colo.: Ant. Safflich. Clinton, Ind.: Lambert Boiskar. Indianapolis, Ind.: Alois Rudman. Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič. Oglesby, Ill.: Math. Hribernik. Chicago, Ill.: Frank Jurjovec. Depue, Ill.: Dan. Badovinac. La Salle, Ill.: Mat. Komp. Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Z. Joliet in Frank Bamblech. Mineral, Kans.: John Stale. Waukegan, Ill.: Frank Petkovek in Math. Ogrin. So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborč. Frontonac, Kans. in okolica: Frank Kerne. Mulberry, Kans. in okolica: Martti Kos. Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shalts in M. F. Kobe. Manistique, Mich. in okolica: B. Kotlan. So. Range, Mich. in okolica: u. L. Likovik.

Aurora, Minn.: Josip Fugine. Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jak. Petrich in Frank Žagar. Duluth, Minn.: Joseph Sharabon. Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše. M. L. Kapech, Jos. J. Peshel in Louis M. Pernek. Eveleth, Minn.: Jurij Kotac. Gilbert, Minn. in okolica: L. Vasec. Hibbing, Minn.: Ivan Pouše. Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich. Nashauk, Minn.: Geo. Maurin. Virginia, Minn.: Frank Hrovatic. St. Louis, Mo.: Mike Grabrian. Aldridge, Mont.: Gregor Zobeč. Great Falls, Mont.: Math. Urlich 8409 N. 5th Ave.

Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek. Roundup, Mont.: Tomaž Paulin. Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka. Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakot Benik. Barberton, O. in okolica: Alois Ba laut. Bridgeport, O.: Frank Hočevar. Collinwood, O.: Math. Slapnik. Lorain, Ohio in okolica: John Kum 1735 E. 33. St.

Youngston, O.: Ant. Kikelj. Oregon City, Oreg.: M. Justin. Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich. Bessemer, Pa.: Louis Hribar. Braddock, Pa.: Ivan Germ. Bridgeville, Pa.: Rudolf Pieteršek. Burdine, Pa. in okolica: John Ker Hnik. Conemaugh, Pa.: Ivan Pažk. Claridge, Pa.: Anton Jerina. Canonsburg, Pa.: John Kokleč. Broughton, Pa. in okolica: A. Dem lar.

Dawagh, Pa.: Dragutin Slavik. Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor. Export, Pa. in okolica: John Prostor. Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Leben. Farrell, Pa.: Ant. Valentinčič. Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak. Irwin, Pa. in okolica: Frank Dem lar. Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc. Marianna, Pa.: E. Gottlicher. Meadow Land, Pa.: Georg Schults. Monaca, Pa.: Math. Kikelj. Moon Run, Pa. in okolica: Franj "Ček."

Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvzamek. Ignas Maglater, Z. Jakše in U. R. Jakoblich. Steelton, Pa.: Anton Hren. Unity Sta., Pa.: Joseph Skerj. West Newton, Pa. in okolica: Josip Jovan. Willock, Pa.: Frank Some in Josyp Peternel. Tuele, Utah: Anton Palš. Winterquarters, Utah: Louis Bladch. Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta. Ravensdale, Wash.: Jakob Komar.

Davis, W. Va. in okolica: John Brodek. Thomas, W. Va. in okolica: Franj Kocjan in A. Korenčan. Grafton, Wis.: John Stampfel. Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdrr. Milwaukee, Wis.: Josip Tratik in Frank Meh. Sheboygan, Wis.: Frank Sepčič in Heronim Svetlin. West Allis, Wis.: Franj Skošč in Louis Lončarič. Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marčina. Kemmerer, Wyo.: Josip Metelk.

CENIK KNJIG katere ima v zalogi SLOVENIC PUBLISHING CO. 82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI: Duhovni boj —.60, Evangeljska zakladnica —.50, Gospod usliši moje molitev z posebno velikimi črkami \$1.00, Ključ nebeških vrat —.50, Jezus in Marija —.40, Marija Varhinja —.60, Marija Kraljica —.60, Skrbi za dušo —.60, Vrtec nebeški —.40.

POUČNE KNJIGE: Ahnov nemško-angleški tolmadž, vezan —.50, Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar —.40, Berilo prvo, vezano —.30, Berilo drugo, vezano —.40, Berilo tretje, vezano —.40, Cerkvena zgodovina —.70, Dobra kuharica, vezano \$3.00, Domači živinozdravnik —.50, Evangelij —.50, Fizika 1. in 2. del —.45, Hitri računar, vezano —.40, Katekizem vez. veliki —.40, Katekizem vez. mali —.15, Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano \$1.20, Občna zgodovina —.40, Pesmarica, nagrobnice \$1.00, Poljedelstvo —.50, Popolni nauk o čebelarstvu, vezan —.100, Postrežba bolnikom —.20, Sadjereja v pogovorih Schimpffov nemško-slovenski slovar \$1.20, Schimpffov slovensko-nemški slovar \$1.20, Slovenski pravnik \$2.00, Slovenska slovnica, vez. \$1.20, Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po —.60, Slovensko-angleška slovnica, vez. \$1.00, Spisovnik ljubavnih pisem —.40, Trtna uš in trtojeja —.40, Umna živinovalca —.50, Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po —.50.

SPILMANOVE POVESTI: 1. zv. Ljubite svoje sovražnike —.20, 2. zv. Maron, krščanski deček —.25, 4. zv. Praški judek —.20, 6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza —.25, 7. zv. Sultanovski suznji —.25, 8. zv. Tri indijanske povesti —.30, 9. zv. Kraljičin nečak —.30, 10. zv. Zvesti sin —.30, 11. zv. Rdeča in bela vrtinica —.30, 12. zv. Boj in zmaga —.30, 14. zv. Prisega huronskega glavarja —.30, 15. zv. Angelj suznjev —.30, 16. zv. Zlatokopi —.30, 18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev —.30, 19. zv. Mlada mornarja —.30.

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE: Baron Trenk —.20, Belgrajski biser —.20, Beneška vedeževalka —.20, Bitka pri Visu —.30, Bodi svoje sreče kovač —.30, Boj s narodo —.15, Božični darovi —.15, Burska vojska —.25, Čerkevica na skali —.15, Cesar Jožef II. —.20, Ciganova osveta —.20, Ciganska sirota, 93 zvezkov \$5.00, Cvetke —.20, Don Kizot —.20, Dobrota in hvaležnost —.60, Fabiola —.35, George Stephenson, oče železnice —.20, Grzilda —.10, Hedvika, banditova nevesta —.20, Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po —.20, Ilustrovani vodnik po Gorenškem —.20, Izlet v Carigrad —.20, Ivan Resnicoljub —.20, Izanami, mala Japonka —.20, Izidor, pobožni kmet —.20, Jama nad Dobrušo —.20, Jaromil —.20, Jeruzalemski romar —.45, Kristusovo življenje in smrt vezano \$3.00, Kristof Kolumb —.20, Krizana umilejnost —.40, Kaj se je Makaru sanjalo? —.50, Lažnjivi Ključek —.20, Leban, 100 beril —.20, Maksimilijan I. —.20, Marija, hči polkova —.20, Mati, socijalni roman \$1.00, Malomestne tradicije —.25, Miklova Zala —.35, Mirko Poštenjakovič —.20, Na divjem zapadu, vez. —.60.

TALIJA. Zbirka gledaliških iger: Brat sokol —.25, Cigani —.40, Pri puščavniku —.20, Putifarka —.20, Raztresenca —.30, Starinarica —.30, Županova Micka —.30, Idealna Tašca —.20.

RAZGLEDNICE: Newyorške, s cveticami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po —.03, ducat po —.25, Z slikami mesta New Yorka po —.25, Album mesta New Yorka —.35, krasnimi slikami, mali —.35.

ZEMLJEVIDI: Avstro-Ogrske, mali —.10, Združenih držav, mali —.10, veliki —.25, vezan —.50, Balkanskih držav —.15, Evrope, vezan —.50, Vojna stenska mapa \$1.50, Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po —.25.

OPOMBA: Naročilom je priloženi, poštni nakaznici, ali poštni listi denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštni listi znakmah. Poština je pri vsaki naročnini za vračunana.

IZVRŠEVALNI ODBOR: Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

General Borojević.

"Slov. Narod" piše: Novi ljubljanski častni mesčan, slavni zapovednik primorske armade, general Svetozar Borojević de Bojna je potomec stare pravoslavne graničarske oficirske rodbine, sin onega plemena našega naroda, ki je stal stoletja na jugovzhodnem breniku monarhiije in iz katerega je izšlo veliko število najodličnejših avstrijskih generalov in vojskovodij.

General Svetozar Borojević de Bojna je rojen 1. decembra 1856 v Umetiču. Zvest rodbinski tradiciji, je postal oče, nadporočnik Borojević, 10letnega fantiča v vojaško višje vzgojevališče v Kamnici pri Petrovaradinu, odkoder so ga — še ne 16letnega — aseniral k pešpolku nadvojvode Franca Karla. Polk je postal nadarjenega mladeniča v kadetnico v Gradecu, katero je absolviral z odličnim uspehom. 191/2 leta star je bil imenovan 1. majnika 1875 za poročnika v svojem regimentu. Udeležil se je bosanske okupacije in se je pri naskoku na Sarajevo tako odlikoval, da mu je cesar podelil vojaški zaslužni križ III. razreda z vojno dekoracijo.

Razne vojne vesti.

Prášek — prostovoljec.

Bivši minister Čeh Prášek se je priglasil, kakor poročila češki list "Venkov", prostovoljno k vojakom. Prášek bi moral kot nekdanji desetinik pod orožje, toda cesar ga je iz posebne milosti povabil za poročnika ter ga pridobil v službovanje v vojnem ministrstvu.

Jurij Žulawski,

znameni poljski pesnik in pisatelj, je bil poročnik v poljski legiji in je dne 9. avgusta v bolnišnici za nalezljive bolezni v Dembici umrl. Žulawski je bil eden prvih izmed odličnih poljskih pisateljev, ki so šli med legionarje. Njegov stari oče se je kot bojevnik udeležil poljske revolucije leta 1831, njegov oče pa poljske revolucije leta 1863. Nekaj mesecev pred svojo smrtjo je Jurij Žulawski v ginljivo lepi pesmi naročil svojemu sedaj še nedoletnemu sinu, naj bo vedno pripravljen za boj za poljsko stvar. Nekaj romanov in pesmi Jurija Žulawskega je preloženih na nemški jezik.

V moderni vojni imajo trdnjave razmeroma majhen pomen.

Vojaški kritik lista "Morgenbladet" v Kristijaniji na Norveškem piše o zavzetju Varšave in Ivangoroda: Dve močni trdnjavi, kakor sta ti dve, z daleč spredaj postavljeno dvojno utrjeno linijo in vmes ležečimi permanentnimi utrdbami iz zemlje, zleza in betona, z neštevilnimi strelskimi jarki, zavarovanimi z žicami, minami, voljimi jamami, opremljenimi s težkimi topovi in s strojnimi puškami, torej tako moderna trdnjava največjega sloga, bi morala — tako se je mislilo — prisiliti nasprotnika, da se loti pravilnega obleganja in bi morala kljubovati celo večletnemu obleganju. A zdaj se je vse izkazalo za popolnoma nepotrebno. Nemci so Ruse kratkoma izmanevrirali iz njihovih pozicij. Tako je strateški položaj na celem bojišču tak, kakor ga je ustvarila krepka izvedba dobrega načrta centralnih držav (Nemčije in Avstrije). Rusi so bili prisiljeni, zapustiti brez boja trdnjavo in morajo zdaj videti, da so bile stotine milijonov, izdane za te trdnjave, prečvržene. Zgodovina Varšave in Ivangoroda pričata, da imajo v moderni vojni permanentne trdnjave razmeroma majhen pomen.

Lakonična vest.

"Münchener Neueste Nachrichten" poročajo: General Suvorov je naznanil leta 1794. osvojenje Varšave carici Katarini z besedami: "Hurra Varšava! Suvorov." Carica je odgovorila: "Bravo feldmaršal! Katarina." — Prince Leopold je naznanil svojemu kraljevskemu bratu padec Varšave z besedami: "Hurra Varšava! Leopold."

polj." Kralj je odgovoril osvoboditelju Varšave: "Veliki križ reda Maksa Josipa. Ljudevit."

Rusom manjka municije.

"Gazeta Polska" javlja: Brigada Pilsudski je našla naslednje značilno povelje generalnega štaba XXV. ruske armade: Zapovedniku 3. grenadirske divizije, zapovedniku 46. infanterijske divizije in generalu Wiesolowskiemu. St. 1920 ex 491. od armadnega poveljstva je prišla sledeča brzojavka: Poročilo topničarske municijske kolone in zlasti infanterijske municijske kolone javlja preveliko porabo municije v tem tednu. Opozorjam podrejena mi poveljstva novič, da je neobhodno potrebno znatno hranjenje municije. Ukazujem, da se s puškami ne sme streljati prej, dokler ni razdalje 1000 korakov.

Ruski samostani in vojna.

Najvišja ruska cerkvena oblast, sveti Sinod, je z ozirom na veliko bodo poljskih beguncev zaukazal, da morajo ruski samostani s svojim premoženjem pomagati, da se ta beda zmanjša. Pravoslavni samostani se spremene v bolnišnice in bodo morali vse stroške za ranjence plačati samostani sami.

Ne v Petrograd, nego v Moskvo.

Berlinska "Vossische Zeitung" javlja iz Kodanija, da je ruska vlada izdala tajno povelje na guvernerje, naj se dragočnosti iz ogroženih krajev ne pošiljajo več v Petrograd, nego v Moskvo.

Anglija kupuje portugalsko artilerijo.

"Neues Wiener Tagblatt" poroča, da se vršijo med Portugalsko in Anglijo pogajanja, da bi Portugalska prodaja angleški vojni upravi celo svojo artilerijo. Portugalska komisija, ki bo pogodbo definitivno sklenila, se nahaja že v Londonu. Tudi izdelovalci portugalski arzenali le še mučijo za Anglijo. Ureditev razmer v portugalskih afriških kolonijah prevzamejo afriške čete generala Bothe.

Skrb za francoske invalide.

Francoska vlada bo ustanovila posebne obrtne šole za pohabljene vojake, v katerih se bodo izučili kakega rokodelstva.

Vojni cilj nacionalno-liberalne stranke na Nemškem.

Z vsemi proti dvema glasovoma je nemška nacionalno-liberalna stranka sklenila resolucijo, v kateri izjavlja, da mora biti pogoj miru razširjenje nemških mej na vzhodu in na zapadu.

Mirovna prizadevanja.

"Rheinisch-Westphälische Zeitung", ki je poglavitno glasilo največjih nemških industrijalev, takozvanih železarskih in premo-garskih kraljev, napada veherentno "mirovne apostole", ki so obelodanili izjavo proti anektiranju tujih dežel. Program teh "mirovnih apostolov" pravi: Hujskane brezvestnega časopisja, ki je vodijo imperijalistični nameni, in ostro tekmovalne za zaključena trgovska ozemlja in kolonije, je ustvarilo nevarna nasprotja. Sistem evropske politike je rivalitete poostiril in iz vsakega lokalnega konflikta napravil strašno nevarnost za svetovni mir. Poskusiti je treba, da se to ustavi. Priliko za to priliko, ki se morda nikdar več ne povrne, bi podal sklep miru. Ljudstva imajo zdaj tudi besedo. Stara politika državnikov po poklicu se je porušila. Politični in duševni voditelji človeštva, ki morajo obvarovati našo kulturo, ki ne bo vnovič osramočena, morajo mirnega dela in tiste mednarodne organizacije, ki morajo s težavo pridobljene uspehe svojega delovanja obvarovati brezmišelnega uničenja, ženske, katerih naraščajoči vpliv se mora priznati kot novo upanje na mir, mase, ki se jih ne sme še enkrat peljati na ubijanje in umiranje, ti naj vsi skupno pomagajo, ker so vsi solidarni.

Vojni poročevalci na italijanskem bojišču.

Italijansko armadno poveljstvo se je konečno vendar odločilo, da prepusti, ali le za poskušnjo, za stopnike listov na vojno fronto. Izdane so tozadevne dopustnice na vse velike italijanske liste, na osem francoskih in devet angleških. Take dopustnice pa ni dobil niti eden ruskih žurnalistov.

Ruski oficir v ženski obleki.

Na kolodvoru v Lineu je neki črnovojniki, stoječ na straži, zagledal sumljivo žensko, ki se je

hotela odpeljati na Dunaj. Žensko so ustavili in jo preiskali in izkazalo se, da je ta ženska — ruski oficir, ki je pobegnil iz ujetniškega tabora v Wegscheidu.

Zaplenjen mirovni poziv.

V Londonu je bilo te dni ponoči vtihotapljenih več stotisoč izvodov tiskovine, ki je obsegala plamteč poziv za mir. Poziv pravi, da je zmaga Nemčije nad vsemi njenimi sovražniki zagotovljena in da sta Asquith in Grey grobojka Anglije. Policija je begala po hišah in zaplenjala ta poziv. Tako poročajo nemški listi.

Gospodarske težave v Italiji.

Nemški listi poročajo, da se je začela v Italiji velika gospodarska kriza. Cena kruha in mesa je postala tako visoka, da je revnejši ljudje več ne zmagujejo. Ker je ustavljeno vse stvarno delovanje, ljudje pa že celo leto tudi v inozemstvu niso imeli prej običajnih zaslužkov, jih draginja jako hudo tare. Obeta se jim pa, da bodo dobili dela in dobrega zaslužka v podjetjih, ki izdelujejo vojne potrebščine. Dne 16. avgusta je bil v Rimu shod županov iz različnih provinc, na katerem so se posvetovali, kako poskrbeti za živila. Iz drugih krajev se je mnogo županov obrnilo na vlado, naj občinam preskrbi kredite, da bodo mogle za svoje prebivalce preskrbeti živila.

"Giornale d'Italia" vrača krivdo radi draginje na trgovce in industrijalec, ki se okoriščajo na škodo prebivalstva. Vsled manjšega izvoza se je pričakovalo, da cene padejo, ali obratno so narasle za 50 do 200 odstotkov. Zdravniška sredstva so seveda dražja, ker se ne dovažajo več iz Nemčije, to je umevno, ali neumevno je pri malih kvantitetah podražene za 100 odstotkov. Uradniki dobivajo kljub strašni draginji še stare svoje plače, delavci pa si ne upajo zahtevati povisjanja plače, ker manjka dela.

V Siciliji so bili nemiri radi draginje v 16 mestih in 42 manjših krajih. Nemiri so bili tako hudi, da sta morala Salandra in trgovski minister Cavarola poslati posebno brzojavko v Sicilijo, v kateri se jamči Siciliji, da bo dobivala kruh in žito po primer-nih cenah.

ZAHVALA.

Tem potom izrekam srčno zahvalo vsem darovalcem, ki so darovali za pokojno Agnes Volk. Darovali so sledeči:

- Po \$1: Frank Krulc, Anton Cmt in Pavel Prover. Po 50¢: John Dodič, Mary Jodvur, Ivana Božič, John Ujeič, Joe Grahor, Franciška Spruhar, Matija Paliska, Joe Šabec, John Stanbul, Fran Gabet, Fran Kocmanin Alojz Sedmak. M. Shuster 35¢. Po 25¢: Anton Tinta, Drido Obada, Ana Šenkic, Frank Samsa, Joe Barbiš, Ivana Barbiš, Mihael Gratič, John Maslo, Joe Butkovič, Ana Frank, Tomaž Tomšič, Tony Martiničič, Antonija Hlat, Louis Zdar, Joe Rolih, Tony Frank, Mary Kobal, Frank Klepetec, Anton Berčić, George Štimec, Frank Bradel, Andy Črne, Andy Endan, Joe Grahor, Ivana Dekleva, Fr. Banitsek, John Bamar, Joe Apapor, Anton Penko, Jack Porone, Avgust Komar, Stefan Cepek, John Baša, Frank Prser, Anton Bizjak, Frank Šuštaršič, John Frank, Emil Markič, Frank Mohor in Joe Trebec. Po 20¢: John Zuebelj, John Andrečič in Frank Česnik. Po 15¢: Mike Lenarčič, Vincenc Anb, Frank Gašperčič in Joe Jaik. Po 10¢: John Smolej, Antonija Abid, Anton Železnikar, John Jerič in T. Delale. Joseph Kastelec, Box 208, Brackenridge, Pa. Rad bi izvedel za naslov ANDREJA UNETIČ. Predlanskim je bil v Indiani, v Telestonu. Doma je pri Kostonjenci na Dolenskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj mi javi, ali naj se sam oglasi, imam mu nekaj važnega poročati. — Frank Pacek, Lohelia, W. Va., Box 13, Camp 2. (14-16-9)

Kje sta moja dva brata JOSIP in ANTON BOŠTJANČIČ? Doma sta iz Velike Bukovice pri Ilirski Bistrici. Pred štirimi leti sva bila skupaj z Josipom v Calumetu, Mich., z Antonom pa pred tremi leti v Bowen, Colo. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali pa naj se sama oglasi svojemu bratu: John Boštjančič, Box 281, Parsons, W. Va. (14-16-9)

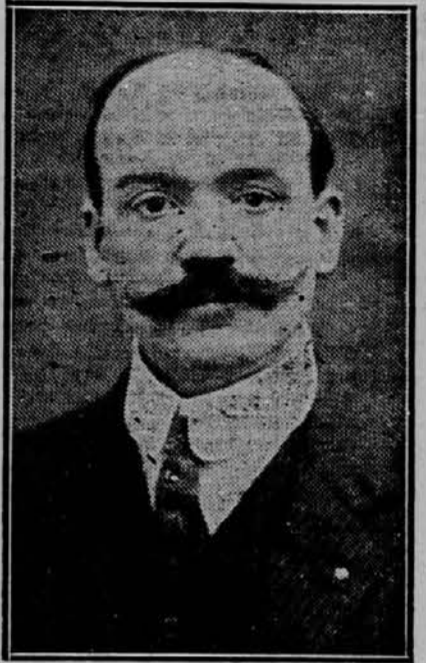
Kje je moj prijatelj FRANK BEVEC? Svoječasno je bil v Chisholmu, Minn., in sedaj ne vem, ali je še tam ali ne. Jaz sem mu pisal že dva pisma, toda odgovora nisem dobil nobenega. Jaz mu nekaj dolgujem, zato želim zvedeti za njegov naslov. — Anton Gold, 3847 St. Clair Ave., Cleveland, O. (11-14-9)

HARMONIKE

bodisi kakršnokoli vrste izdelujem in popravim po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravku vzemem krajnske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakoršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

NAZGANILO. Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniaji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. KVONKO JAKSAR, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila. Sedaj se muči v Pittsburgu, Pa., in okolici. Upravništvo "Glas Naroda".

Največja farmarska naselbina.

Največja slovensko-hrvaška farmarska naselbina v Ameriki je v okolici mesta Ashland v Wisconsinu. BLIZU 200 SLOVENC-CEV IN HRVATOV lastuje zemljo v tem kraju. Naselbina je stara nad šest let in mnogo nasel-nikov ima že jako lepe farme, ki so najboljši dokaz, da je zemlja v tem kraju dobra in kraj ugoden za naše naselbne. Drugi vzrok, da ti naseljenci tako lepo napredujejo, je to, da jih kompanija ne zapusti, ko se enkrat naselijo, kakor se to drugod godi, temveč jim stoji na strani toliko časa, da si opomorejo. To je mogoče zato, ker je kompanija poleg njih in ne na stotine milj proč. V pospeševanju svojih interesov so si farmarji ustanovili potrebne organizacije. V korist vsakega kupeca zemlje je, da vse to upošteva. Ako hočete torej kupiti dobro zemljo na dobrem kraju, tedaj pridite ali pišite na:

The James W. Good Company Slovenian Dept., Ashland, Wis.

Vsakomur se pošlje list Goodov Naselnik zastopnj, ako piše ponj, če se zanima za zemljo ali ne. Še danes pišite ponj!

OGLAS. NARAVNA VINA. Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja. Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal \$6.50, 27 do 28 gal \$15.50, 50 gal \$27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25. Lansko belo vino 27 do 28 galon \$14, 50 galon \$25, rdeče vino 27 do 28 galon \$12.50, 50 galon \$22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4 1/2 gal \$12, 10 gal pa \$25. Pri omenjenih cenah je všteti tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel. S spoštovanjem S. JACKSE, Box 161, St. Helena, Cal.

SLUŽBO IŠČE. Krojaški pomočnik želi dobiti stalno delo. Kdor potrebuje stalnega delavca, naj piše na: P. N. E. Ivanče, 258 Grovc St., Milwaukee, Wis. (14-15-9)

Dobra zemlja za farme

V Swigart okrugu zapadnega Michiganu. Največje zemlje nove zemlje na iziro v michiganske 250000 akrov, živinoreje, mlekarstvo, sadjarstvo, perutinarstvo, t. d. \$19 do \$30 akre; najboljša zemlja \$18 do \$20 akre, \$10 do \$50 na roko ter \$1 do \$10 mesečno za 40 akrov ali letne obroke. V bližini tržišča Chicago, Detroit, Grand Rapids. Pišite za ilustrirani katalog in mapo, 72 strani, zastonj. Vprašajte glede cenah in izletov iz Toledo in Chicago.

George W. Swigart, lastnik, E.—1251 First National Bank Bldg., Chicago, Ill.

NAZGANILO. Rojakom v Lorain, Ohio, in okolici nazganjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik JOHN KUMŠE, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda. S spoštovanjem Upravništvo Glas Naroda.

NAZGANILO. Rojakom v državah Illinois in Wisconsin nazganjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo. Upravništvo "Glas Naroda". ZA VSEBINO OGLASOV NI ODGOVORNO NE UPRAVNIŠTVO NE UREDNIŠTVO

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov priznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim.

Advertisement for 'KRACKERJEV' BRINJEVEC featuring a bottle image and price list. Price list includes: 6 steklenice \$ 6.50, 12 steklenice 13.00. V ZALOGI IMAMO tudi čist domači TROPINJEVEC in SLIVOV KA kuhana v naši lastni distilaciji. Naše cene so sledeče: Tropinjevec per gal. \$2.25, \$2.50, \$2.75 in \$3.00. Slovoitz per gal. \$2.75—\$3.00. Tropinjevec zaboj \$ 9.00. Silvoitz zaboj \$13.00. "68" Rye Whiskey 5 let star, zaboj \$11.00. Rdeča Ohio vina per gal. 55c., 60c., 65c. Catawba in Delaware per gal. 75c.—80c. Za 5 in 10 gal. posodo računamo \$1.00, za 25 gal. \$2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilo naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. Za pristnost pijače jamčimo. The Ohio Brandy Distilling Co. 6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA kakor DELAWARE, CATAWBA in CONKORD prodaja JOSIP SVETE 1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO 60c. galona. CATAWBA BELO VINO 80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan. Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilo je treba pridejati denar ali Money Order.

dobite "GLAS NARODA" skoz štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osebe lista je organizirano in spada v strokovne unije.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL Prodaja belo vino po 70c. gallon črno vino po 50c. Dročnik 4 galone za \$11.00 Brinjevec 12 steklenic za \$12.00 4 galone (sodček) za \$16.00 Za obilno naročbo se priporoča Marija Grill, 5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public) 718-720 MARKET STREET WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA fina vina, izvrstne smotke, protajirana zdravila. PRODAJA vozne listke vseh prekomorskih črt. POSILJA denar v stari kraj zanesljivo in pošto. UPRAVLJA vse v notarski posel spadajoča dela. PHONE 246 Zastopnik "GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Manon Lescaut
in
Chevalier Desgrieux.

Spisal: **ABBE PREVOST.**

Za Glas Naroda prevel: **G. P.**

29 (Nadaljevanje)

Resni pogovori so obrnili najin okus na pot čednostne ljubezni in jaz sem bil, ki je prvi vcepil Manon to misel. Poznal sem osnovne poteze njenega značaja. Bila je vseh svojih občutkih odkrita in naravna, kar je tvorilo lastnost, ki je vedno sprejemljiva za čednost.

Opozoril sem jo na to, da najini ljubezni nekaj manjka. — Blagoslov božji. — sem ji rekel s svečanim glasom. — Midva oboja imava preveč plemenita sreča, da bi popolnoma pozabila na najine dolžnosti. V Franciji ni bilo tega treba, v Ameriki pa, kjer sva odvisna drug od drugega, kjer se naju celo smatra za poročena, nama nihče ne brani, da bi svojo ljubezen ne posvetila za obljubo, storjeno pred altarjem. S svojim srecem in svojo roko ti ne nudim ničesar novega ter sem pripravljen obnoviti najino zvezo pred altarjem.

Ta predlog ji je očividno ugajal. — Mislil, — je rekla, — da nisem tisočkrat mislila na to, odkar sva v Ameriki? — Le strah, da te s tem razsrdim, me je zadrževal, da ti nisem razkrila svojih misli. Nisem si namreč upala posezati po naslovu tvoje soproge.

— Oh Manon! — sem vskliknil, — da sem rojen v kraljevi hiši, bi bila ti kmalu soproga kralja. Nič dalje ne bova pomišljala, ker se nama vendar ni treba bati nikake zapreke. Še danes bom govoril z gubernierjem ter mu priznal, da sva ga varala.

Ta predlog je zelo razveselil Manon. — Prepričan sem, — sem nadaljeval, — da bo vsak mož časti odobral moje naziranje, če vzame vpoštev položaj, v katerem se nahajam.

Bil sem suženj strasti, katere mi ni bilo mogoče obvladati, a vendar me je pekla vest, katere nisem mogel zatreti. Ali pa more jo biti moje pritožbe neupravičene, če zdihujem pod bičem neba, ki je dopustilo, da dopadeva njemu. Ah, nebo bi ne smelo dopustiti, da bi se ta načrt izjalovil ter bi moralo celo kaznovati one, ki so bili vdeleženi pri izjalovljenju. Dokler sem hodil po stezah pregrehe in sramote, sem našel usmiljenost. Sedaj pa, ko sem se vrnil k čednosti, me je zadel najhujša kazen neba. Bog ve, če bom imel dosti moči, da opišem najstrašnejši dogodek svojega življenja!

Soglasno z obljubo, katero sem dal Manon, sem se podal k gubernierju, da ga prosim za dovoljenje za najino poroko. Kako zelo bi se varoval govoriti z njim ali katerim drugim o tej zadevi, če bi vedel, da me bo duhovnik brez dovoljenja gubernierja poročil! Ker pa nisem upal, da bi ga mogel napotiti, da bi opravil to stvar na skrivnem, sem sklenil, da čisto odkrito nastopim.

Gubernier je imel nečaka, po imenu Synnelet, katerega je zelo nežno ljubil. Imel je kakih trideset let, a zelo nagle jeze in še neporočen. Lepota Manon je napravila nanj velik utis že prvi dan po najinem prihodu v New Orleans. V poznejših desetih mesecih je imel večkrat priliko videti Manon in vedno bolj je planetela njegova ljubezen do moje oboževane ljubice. Ker pa je živel s stricem in ostalimi v mestu vred v mnenju, da sva v resnici poročena, se mu je posrečilo skriti svojo ljubezen pred nama. Svojo naklonjenost pa mi je izkazoval na različne načine.

Ko sem dospel k gubernierju, sem našel Synnelet-a pri njem. Nobenega pomisleka nisem imel ter seznanil gubernierja s svojim načrtom v navzočnosti tega nečaka.

Gubernier me je poslušal z običajno dobrohotnostjo. Povedal sem mu del svoje življenjske zgodovine in ko sem mu predložil svojo prošnjo, se je velikodušno ponudil, da sam pokrije stroške poroke. Odstranil sem se popolnoma zadovoljen.

Eno uro pozneje pa je prišel dotični duhovnik k nama. Pričakoval sem njegove izjave glede poroke, a on mi je po mrzlem pozdravu na kratko in odločno izjavil, da mi prepoveduje gubernier vsako misel na poroko in da ima druge namene za Manon.

— Druge namene za Manon! — sem vskliknil in srecem mi je zastalo. — Kakšni nameni so to, gospod pater?

Rekel mi je nato, da je gubernier tukaj neomejen gospod in da lahko prosto razpolaga z Manon, katero se je poslalo v njegovo kolonijo. On je dosedaj to opustil, ker je bil mnenja, da je poročena. Odkar pa je od mene samega izvedel, da temu ni tako, smatra za primerno dati Manon Synneletu, ki jo ljubi.

Moja vročkrvnost je premagala vse pomisleke. Ukazal sem duhovniku, naj se takoj odstrani iz hiše ter prisegel, da se ne bo nihče, — ne gubernier, ne Synnelet niti celo mesto upalo dotakniti moje žene ali ljubice.

Manon sem takoj obvestil o strašni novici, katero sem bil ravnokar izvedel. Uganila sva, da je Synnelet po mojem odhodu od gubernierja slednjemu tako dolgo prigovarjal, dokler ga ni pridobil za ta sklep. Ona dva sta bila močna — midva slaba. V New Orleans sva bila popolnoma odrezana od ostalega sveta. Kam naj beživa v tej nepoznani deželi, ki sploh ni bila obljubena, ali pa od divjih, krvoločnih rodov? Dasiravno sem bil v mestu priljubljen, nisem mogel računati na pomoč prebivalcev, za kar bi bilo treba veliko denarja. Jaz pa sem bil ubog. Sploh pa je bil uspeh javnega upora zelo dvomljiv in izjalovljenje bi naju spravilo v neizogibno pogubo.

Vse te misli so se mi podile po glavi. Nekatere sem pojasnil Manon, a razmišljal takoj o drugih, ne da bi čakal na njeno mnenje. Kakor hitro storil sklep, sem ga takoj zopet zavrnil, da se oprime drugega. Govoril sem na glas ter samemu sebi odgovarjal: sploh, nahajal sem se v razburjenosti, katere ni mogoče opisati in katere nisem še nikdar preje občutil. Manon je vpila svoje oči v mene. Moje stanje jo je poudarilo o velikosti nevarnosti in to nežno bitje, ki se je bolj treslo zame kot za sebe, a ni niti upalo dati izraza svoji bojazni.

Potem ko se je porodilo v meni tisoč idej, sem se oprjel ene: iti k gubernierju, zbuditi v njem resnicoljublje ter ga ganiti stem, da bi ga opomnil na njegovo prejšnjo dobroto.

Manon me je hotela zadržati ter mi rekla s solzami v očeh: — Oh, če te ne bom nikdar več videla, potem me pusti umreti pred teboj.

Le s težavo se mi je posrečilo prepričati jo o potrebi tega koraka in o tem, da mora ostati sama v najini hišici. Zagotovil sem ji, da se v par minutah zopet vrnem. Ona je prav tako malo vedela kot jaz, da je bila ravno ona, na katero je morala pasti vsa jeza neba in vsa zloba najinih sovražnikov.

Zopet sem pohitel k gubernierju. Pri njem sem našel dotičnega duhovnika. Da ga pridobim zase, sem se spustil v taka ponižanja, da bi si bil dal rajše smrt kot pa pretrpeti jih v kak drugi namen. Rotil in zaklinjal sem ga pri vsem, kar more ganiti človeško srce.

Gubernier pa je imel le dva odgovora na moje prošnje in pritožbe: — Da stoji Manon pod njegovo oblastjo in — da je dal nečaku svojo besedo.

Ko sem ga zapustil, mi je bilo jasno, da nimam od tega trdo-srčnega človeka, ki bi se nečaku na ljubo zapisal tisoč vragom,

pričakovati niti najmanjše stvari. Kljub temu pa sem sklenil, da ostanem zmeren in miren do konca, da pa bom povzročil najbolj strašno žalost, kakor hitro bi se skušalo udejstviti to vnebovpijočo krivico.

V razmišljanju teh načrtov sem se vračal domov, a usoda, ki je sklenila mojo pogubo, me je pustila srečati Synnelet-a. V mojih očeh je čital del misli, ki so se podile po moji glavi. Že sem omenil, da je bil hrabrega značaja. Stopil je k meni ter mi rekel: — Ali morda iščete mene? Jaz vem, da vas ranijo moji nameni ter sem bil pripravljen na to, da si skočiva drug drugemu za vrat. Naj odloči usoda, kdo izmed naju bo srečnejši!

Odvrnil sem mu, da ima prav in da more le moja smrt napraviti konec temu prepiru.

Šla sva pred mesto. Najina meča sta se križala in ranil in razorožil sem ga skoro v istem trenutku. Ta nesreča ga je tako razjarila, da me ni hotel prositi za svoje življenje ali pa se odpovedati Manon. Morda sem bil upravičen mu vzeti življenje in z njim vred Manon, a plemenita kri se nikdar ne zataji.

Vregel sem mu meč ter rekel:

— Pa pričniva še enkrat! Sedaj pa na življenje in smrt! Polastil me je nepopisen gnev. Priznati morem, da se ne znam dobro boriti, ker sem napravil v Parizu le trimesečni kurz. — a v tem slučaju je vodila ljubezen moj meč. Synnelet mi je sicer prebodel roko, a s tem se je samega sebe izpostavil in zadal sem mu tako silovit sunek, da se je takoj zgrudil na tla. (Nadaljuje se).

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek-om prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga selo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friederik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Staal ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodek: "Doli z orožjem" je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehoté pomisliti, da se bližajo človestvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najraje ljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj Peter Kosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v Solah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisal ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli knjo križemsvet in učili vse narode....

Financi minister Dunajski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebnih knjigah opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Nezročajte je pri: **Slovenic Publishing Co.,**
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani \$1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • • • •

DELO OKUSNO.

• • • • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • • • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • • • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N.Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH — NAROČITE SE NANJ!

Mr. OTO PEZDIR, ki je pooblaščen pobirati naročilno in izdajati tozadevna potrdila. Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki se bili osepeljenci, oropani ali s katerimi se je slabe rav-
salo.

Bresplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osepel-
jejal od bankirjev, odvetnikov, tr-
govcev s zemljišči, prodajalcev
parobrodskih listkov, spremljeval-
cev, kašpotov in posestnikov ge-
stila.

Daje se informacije v natural-
izajskih zadevah: kako postati
državljan, kjer se oglasiti za držav-
javljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s pris-
seljenci na Ellis Islandu ali pri
Barge Office.
DRŽAVNI DELAVNI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.
Urad v mestu New York: 88 East 29th St., odprt vsaki dan od 3 ure jutraj do 8. popoldne in zvečer sveder od 8. do 12. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj u-
spesno ma-
zilo za žen-
ske in molke
lase, kakor tu-
di za molke
brke in brado.
Ako se rabi to
mazilo, vpra-
stejo v 6 te-
dih krasni,
gosti in dolgi
lasje, kakor
tudi molki
krasne brke in
brada in nobe-
do odpadali in
ne osiveli. Revmatizem, kosti ali trganje v ro-
kah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma odpravim.
Rane, opekline, bole, ture, kraste in grinte, polne
noze, kurje oči, bradavice, osebine v par dneh
popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez
uspeha rabil, mu jamčim za \$5.00. Pišite takoj po
senik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,
1605 E. 54th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas
vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-
skih posestev vseh velesil.
Obsega 11 raznih zemljevidov:
na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 18 1/2 palca velika;
Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas
obsega devet raznih zemljevidov
na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znakah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ
deset (10) HASSAN kuponov
(IZREŽITE TA KUPON)

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIH KUPONI v kakti na 10 HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 499 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa
vojskujočih se evropskih držav,
Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi
Stensko mapo cele Evrope \$1.50.
Veliko stensko mapo, na eni strani Zdru-
njene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.
Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalma-
cije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemelje, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dosepejo denarne pošiljatve tudi seda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$15.75 s poštnino vred.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.